

Biblioteka

Revistă de bibliologie și știința informării

LIETUVOS NACIONALINĖ BIBLIOTEKA

LIETUVOS NACIONALINĖ
MARTYNO MAŽVYDO
BIBLIOTEKA
SARNO LAIKAS
10-20 val., 19-18 val.

4 / 2019

SUMAR

EDITORIAL

Între slujbă și profesie
Mihaela Voinicup. 1

REPERE PROFESIONALE. METODOLOGIE

Motivare și motivație profesională în Biblioteca
 Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu
Adriana Simona Danciu.....p. 2

VIAȚA BIBLIOTECILOR

Tezaur al lucrărilor statistice românești
Daniela Mihalache, Elena Voinea,
Mugurel Costin Dârstarup. 4
 Biblioteca Comunală Valea-Mare din Dâmbovița
Aurora Loliceru.....p. 9
 Casa de Cultură Oțelu Roșu
Vicu Cojocaru.....p. 10

PATRIMONIU

Unitate și cultură în spațiul românesc
Zalina Gabriela Neagu.....p. 13
 Publicații din perioada Marii Uniri.
 Almanahul «Universul» 1920
Mihaela Racovițeanu.....p. 17

MERIDIAN BIBLIOLOGIC

O instituție în schimbare într-o lume în schimbare
Renaldas Gudauskas.....p. 19

GALAXIA GUTENBERG

Calenge după Bertrand, drumul lecturii în
 Cărnul unui bibliotecar: de la blog la carte
 (*Calenge par Bertrand, parcours de lecture dans
 le Carnet d'un bibliothécaire: du blog au book*)
Nicoleta Marinescu.....p. 23
 Sub semnul Binelui Suprem. Recenzie: Michael Gorman.
*Our enduring values revisited: Librarianship in an
 ever-changing world* (Valorile noastre perene revizuite:
 biblioteconomia într-o lume mereu în schimbare)
Luminița Gruia.....p. 27

COLEGIUL EDITORIAL:

COMITET ȘTIINȚIFIC

prof. univ. dr. DOINA BANCIU
 prof. univ. dr. AGNES ERICH
 lect. univ. dr. MARIA MICLE
 ELENA PINTILEI
 conf. univ. dr. CRISTINA POPESCU
 prof. univ. dr. ANGELA REPANOVICI
 prof. univ. dr. ELENA TÎRZIMAN
 acad. FLORIN FILIP
 prof. univ. dr. ZANFIR ILIE
 prof. univ. dr. MIRCEA REGNEALĂ
 dr. OCTAVIAN MIHAIL SACHELARIE

COLEGIU CONSULTATIV

EUGENIA BEJAN
 dr. ADRIANA-ELENA BORUNĂ
 NICOLETA MARINESCU
 dr. FLORICA-ELISABETA NUȚIU-VULCĂNESCU
 VERA OSOIANU
 dr. CARMEN-LEOCADIA PESANTEZ POZO
 prof. univ. dr. hab. NELLY ȚURCAN
 dr. ing. MIHAELA VOINICU
 lect. univ. dr. ROBERT CORAVU
 lect. univ. dr. CONSTANTIN ITTU

COLECTIV REDACȚIONAL

redactor-șef: ANCA MORARU
 macheta: FLORIN NISTOR
 tehnoredactare computerizată: ANCA MORARU,
 distribuție: ADRIANA IOSIF, DANIELA ZAMFIR

Adresa: B-dul Unirii, nr. 22, București,
 cod poștal 030833, OP 4, sector 3,
 telefon: 021.3103552, e-mail: anca.moraru@bibnat.ro
 adriana.iosif@bibnat.ro (vezi coperta 3)

*Responsabilitatea pentru conținutul articolelor
 aparține autorilor.*

Între slujbă și profesie

dr. ing. Mihaela VOINICU, director adjunct
Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș
e-mail: info@bjarges.ro

Cei mai mulți dintre noi își câștigă existența muncind. Unii au slujbe, alții au profesii. Diferența dintre o slujbă și o profesie este una de atitudine. Slujba este un mijloc, în timp ce profesia este un scop și o credință. Dacă spui că ți-ai ales o profesie înseamnă că fiecare pas pe care îl faci te ajută să crești și să te dezvolți permanent. Dezvoltarea reprezintă un proces de învățare pe termen lung, care te pregătește să faci față, nu doar cerințelor actuale ale postului, ci și schimbărilor care vor avea cu siguranță loc, dat fiind ritmul alert al transformărilor care au loc în jurul nostru.

Am auzit de multe ori că meseria de bibliotecar este foarte curând sortită dispariției. Într-adevăr, meseria de bibliotecar nu are șanse dacă bibliotecarul continuă să fie perceput drept acea persoană care menține disciplina în sala de lectură, cel sau cea care ia cartea, dă cartea. Dacă se limitează la aceste activități, vor dispărea și biblioteca și bibliotecarii ei. Dacă facultățile de profil sau cursurile de formare și perfecționare reiau și mențin pregătirea pe care o știm, uneori cosmetizată cu atribute de genul “information science”, să nu ne mirăm că viitorul nostru profesional are un orizont foarte îngust.

Resursa umană reprezintă principalul factor în excelența unei biblioteci. Resursele financiare sau cele tehnologice nu pot determina evoluția, în lipsa oamenilor care să le folosească și să le pună în valoare. Resursele umane sunt unice în ceea ce privește potențialul lor de creștere și dezvoltare, dar, în același timp, capacitatea de regenerare a resursei umane este una finită în timp. Fără cei care știu ce, când și cum se face îi este imposibil unei biblioteci să își atingă obiectivele, oricât de grozav ar fi managementul ei.

Realitatea ne-a arătat faptul că, pe lângă cunoștințele teoretice, așa numitele “hard skills”, un bibliotecar are nevoie, cel puțin, și de:

- abilități de comunicare (verbal și scris), de organizare, de lucru în echipă;
- competențe IT, flexibilitate în mânăuirea echipamentelor și a programelor;
- capacitate de a planifica, de a rezolva probleme și de a găsi soluții;

– competențe de documentare și cercetare;

– cunoașterea de limbi străine.

Sau, într-o altfel de exprimare, bibliotecarul (angajatul, în general) are nevoie, pe lângă ceea ce se numește inteligență cristalizată (suma noțiunilor și a cunoștințelor deținute), și de așa-numita inteligență fluidă (abilitatea de a vedea în perspectivă și de a folosi logica și capacitatea de învățare în rezolvarea unor probleme pe care nu le-a mai întâlnit până atunci).

Privind situația la un alt nivel, instituțional, este adevărat că, de-a lungul ultimilor cincizeci de ani, bibliotecile au fost private de posibilitatea de a-și construi, în mod strategic și cu viziune, un fond al resurselor umane pe măsură. Amintesc aici închiderea facultăților de profil în perioada comunistă, repetatele limitări legislative la angajări, exodul bibliotecarilor către slujbe mai bine plătite și care oferă perspectiva construcției unei cariere individuale pe măsura competitivității celor performanți.

Mai adaug la acestea și ineficiența instrumentelor de evaluare a resursei umane. Un subiect aproape nediscutat dar care are repercusiuni importante în managementul resursei umane. În momentul de față o problemă reală este capacitatea redusă de a activa dinamic bazinul potențial de resurse umane existent. Standardele profesionale pe care trebuie să le atingem nu sunt actualizate. Indicatori de lucru privind importanța și complexitatea fiecărui post de lucru, care să permită o ierarhizare în interiorul instituției, nu există. Și, mai ales, nu există nici o legătură concretă între rezultatul evaluării și posibilitățile de motivare a personalului.

Lipsa unei viziuni integrate pentru dezvoltarea profesională a bibliotecarilor și lipsa unei regenerări sănătoase a resursei umane duce la atingerea limitelor profesionale și uneori chiar morale și etice. Și mă refer fie și numai la mult cunoscutul: „Las’ că merge și așa”.

Pledoaria mea este, așadar, pentru concentrarea eforturilor noastre pe dezvoltarea profesională a bibliotecarilor și recunoașterea faptului că ei reprezintă resursa cheie pentru dezvoltarea bibliotecilor pentru că, nu-i așa, „știm ceea ce suntem, dar nu știm ce am putea fi!”

Motivare și motivație profesională în Biblioteca Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu

dr. Adriana-Simona DANCIU, șef serviciu bibliotecă
Biblioteca Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu
e-mail: univ@utgjiu.ro

Ancorată în era informațională, biblioteca își păstrează funcția de stocare a informației, funcție de bază care va continua să existe în pofida profesiilor privind dispariția bibliotecii și înlocuirea cărții tradiționale cu cea electronică. Biblioteca este o instituție informațională puternică și le oferă utilizatorilor posibilitatea de a obține informații, atât în format tradițional, cât și în format electronic, despre documentele din colecțiile proprii și din cele exterioare, documente necesare cercetărilor științifice. Bibliotecile contribuie la procesul de cercetare, dar și la transmiterea rezultatelor cercetării.

Dezvoltarea tehnologiei informației și a comunicațiilor a impus schimbări majore la nivel instituțional, național și, mai ales, global. Adaptarea bibliotecilor la tendințele moderne s-a produs cu mari greutate, din cauza sprijinului financiar insuficient acordat de către instituțiile tutelare, dar și din cauza lipsei de personal cu abilități în domeniul calculatoarelor.

Apariția noilor programe informatice implementate în bibliotecă a impus formarea și perfecționarea unora dintre angajați în acest domeniu. Lipsa banilor, teama de nou, nivelul scăzut de motivare și motivație a bibliotecarilor au fost doar câteva dintre problemele create de implementarea noilor softuri de bibliotecă.

O bibliotecă universitară va avea o imagine favorabilă în cadrul universității, doar dacă personalul său reușește să creeze o atmosferă specifică și atrăgătoare. Un bibliotecar trebuie să fie amabil, competent, bine instruit, dar și motivat, dispus să își aperse profesia, conștient că de activitatea sa depinde în mare măsură succesul, atât în învățământul universitar, cât și în alte domenii bazate pe informația de bibliotecă.

Motivarea personalului este o componentă majoră a managementului, fiind și bază a structurilor globale în management și ținând corelarea satisfacerii nevoilor personalului, cu îndeplinirea obiectivelor și a sarcinilor atribuite.

Conceptul de motivație

Motivația poate fi definită ca procesul de selecție, orientare și menținere a comportamentului uman, în funcție de anumite nevoi și aspirații. Motivația reprezintă o stare interioară care antrenează individul în realizarea obiectivului.

Prin motivație înțelegem energiile interne și externe care inițiază și dirijează comportamentul spre un scop care, odată atins, conduce spre satisfacerea unei anumite necesități. Termenul de motivație reunește „ansamblul factorilor dinamici care determină conduita unui individ”

sau „totalitatea mobilurilor interne ale conduitei, fie că sunt înnăscute sau dobândite, conștientizate sau neconștientizate, simple trebuințe fiziologice sau idealuri abstracte”.

Motivația presupune facilitarea apariției și dezvoltării resurselor unei persoane, care să îi permită realizarea acordului între trebuințele și valorile sale pe de o parte, și interesul colectiv pe de alta. Înseamnă, totodată, depășirea obstacolelor care stau în fața creativității și a ingeniozității, precum și formarea unui climat care să faciliteze realizarea obiectivelor colective și personale. Motivația pornește de la nevoi și determină o reacție în lanț.

NEVOI → DORINȚE → TENSIUNI (dorințe nesatisfăcute) → ACȚIUNI → SATISFACȚIE

În cadrul bibliotecilor universitare, șefii de servicii orientează și focalizează energiile creatoare ale personalului din subordine, în direcția utilizării cu maximum de eficiență a resurselor de care dispune bibliotecă.

În „*Comportament organizațional*” (1998), Gary Johns definește motivația ca fiind măsura în care un efort persistent este dirijat spre realizarea unui scop.

A doua caracteristică a motivației este perseverența pe care o manifestă angajații când muncesc. Managerul și șefii de servicii din cadrul unei bibliotecii universitare au datoria să încurajeze atât colaborarea (cu efecte pozitive pentru viitor), cât și solidaritatea (pentru activitățile desfășurate în comun).

Componentele motivației

Studiind comportamentul uman în timpul muncii, specialiștii au ajuns la concluzia că motivația are în componență două categorii de elemente: a) motivele și b) factorii motivaționali:

a) motivele sunt resimțite ca expresie a nevoilor și așteptărilor umane. Astfel, pentru a avea o motivație eficientă într-o bibliotecă universitară, este necesar ca șefii de servicii și managerul să cunoască nevoile și așteptările personalului din bibliotecă.

b) factorii motivaționali sau stimulentele sunt elemente care determină o persoană să îndeplinească anumite acțiuni sau să adopte anumite atitudini. În funcție de natura lor și de posibilitatea de a răspunde anumitor categorii de nevoi, factorii motivaționali sau stimulentele pot fi grupate astfel:

– stimulente economice cum ar fi: o creștere salarială, acordarea unui salariu de merit pe o perioadă de câteva luni, achitarea unor taxe de participare la cursurile de perfecționare,

conferințe, simpozioane, acordarea unei zile libere pentru ziua de naștere a angajatului, pentru ziua profesiei etc.;

– factori motivaționali intrinseci care includ satisfacțiile oferite de natura muncii: interes față de postul ocupat, față de carieră, față de dezvoltarea personală;

– factori motivaționali care includ satisfacțiile legate de lucrul în echipă, de participarea la proiecte profesionale etc.

În lucrarea „*Motivarea în muncă: de la teorie la practică*”, Paraschiv Vagu și Ion Stegăroiu prezintă trei tipuri de surse de motivare care sunt în măsură să influențeze comportamentul bibliotecarului în munca sa.

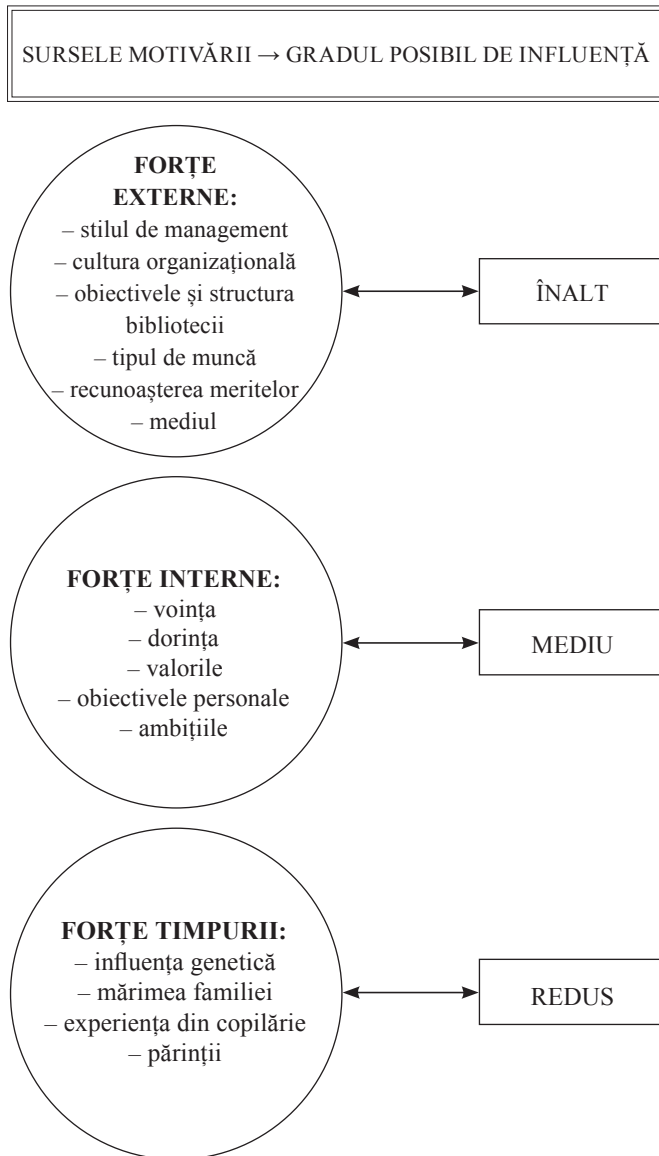

Figura 1. Sursele motivării și nivelul posibil de influență al acestora.

Sursa: VAGU, Paraschiv ; STEGĂROIU, Ion. *Motivarea în muncă: de la teorie la practică*. Târgoviște: Bibliotheca, 2007, p. 48.

Pentru a întreține motivația trebuie cunoscute posibilele cauze ale lipsei ei printre angajați. Principalii factori demotivatori sunt: nesiguranța locului de muncă, nivelul de salarizare, condițiile de muncă improprii, inechitatea financiară, tratarea diferită a angajaților.

Factorii care întrețin lipsa motivării sunt: factorii economici (salariul, alte beneficii), condițiile de muncă neadecvate (localizare neatractivă, condiții de climat,

probleme de luminozitate, frig, căldură, agenți patogeni, risc de îmbolnăvire, mobilier vechi, calculatoare învechite).

Necesitatea motivării bibliotecarilor

Profesia de bibliotecar a apărut odată cu organizarea cărților și a altor documente în colecțiile bibliotecii. În timp, funcția și atribuțiile bibliotecarului au evoluat. El nu mai este un simplu custode, ci un specialist în comunicarea informației, un cercetător în domeniul biblioteconomiei. Bibliotecarul este influențat de două tipuri de motivație: extrinsecă și intrinsecă.

Motivația extrinsecă provine din mediul de muncă și este aplicată de către alte persoane. Motivația extrinsecă are două componente: una pozitivă și una negativă. Componenta pozitivă a motivației extrinseci sau motivarea angajatului, cum se mai numește, se manifestă prin recompense bănești, evaluare, promovare, recunoaștere și apreciere.

Evaluarea personalului este de asemenea o formă de motivare sensibilă. Recunoașterea și aprecierea îndeplinirii unor obiective sau a punerii în practică a unor idei de către un angajat sunt forme motivaționale importante.

Motivația intrinsecă vine din interior și este un vector care dinamizează efortul persoanei pentru a-și atinge scopul propus. Ea are o factură pozitivă și se manifestă prin dorință, implicare, perseverență, dezvoltare personală și performanță. Există trei tipuri de oameni care lucrează în biblioteci. Un prim tip ar fi cel al oamenilor care caută întotdeauna provocări, învață lucruri noi și duc la bun sfârșit ideile propuse. O a doua categorie ar fi a celor care doresc să facă lucruri noi, să pună în practică idei noi, dar sunt împiedicați de diverse cauze, cum ar fi lipsa finanțării sau a sprijinului conducerii. A treia categorie sunt bibliotecarii care nu doresc să participe (cei care se apropie de vârsta pensionării, tinerii care cred că salariul este mic și nu merită implicarea etc.).

Pentru un viitor pozitiv al bibliotecilor, Annemarie Naylor îi îndeamnă pe bibliotecari să își pună următoarele întrebări: „Ce mă pasionează?”, „Ce cunosc?”, „Ce pot face?”, „Cum pot partaja?” și „Cum pot contribui?”

Răspunsurile la aceste întrebări îi pot motiva pe angajați, mai ales dacă obiectivele lor la locul de muncă sunt în concordanță cu cele ale bibliotecii în care își desfășoară activitatea.

În concluzie, „bibliotecarul ideal” este atent la solicitările venite din partea utilizatorilor, rezolvă sarcinile în mod rapid și eficient, are studii de specialitate, este deschis spre nou, este pasionat de munca sa, are spirit de inițiativă, este foarte bine informat, are spirit de echipă, este calm, cooperant, tolerant, amabil, empatic, sociabil și sensibil.

Bibliografie:

1. CURTA, Olimpia. Motivare și motivație în bibliotecile românești. În: MICLE, Maria ; LOVASZ, Agneta ; BURSAȘIU, Simona (coord.). *Biblioteca fără bariere*. Timișoara: Editura Universității de Vest ; București: Editura ABR, 2017, p. 17-24.
2. NAYLOR, Anne Marie. Prototyping the library of future – today (online). Disponibil pe Internet la adresa <https://www.youtube.com/watch?v=14aggyV4ySU>, accesat în 12.09.2018.
3. MICLE, Mihai Ioan. *Climatul organizațional, factor de progres în raportul motivație – performanță*. București: Editura Academiei Române, 2009.
4. VAGU, Paraschiv ; STEGĂROIU, Ion. *Motivarea în muncă: de la teorie la practică*. Târgoviște: Bibliotheca, 2009.
5. BÎRZ, Lucreția. *Motivarea personalului: o problemă esențială a unei biblioteci*. Alba-Iulia, 2012.

Tezaur al lucrărilor statistice românești

Daniela MIHALACHE, bibliotecar

Elena VOINEA, bibliotecar

Mugurel Costin DÂRSTARU, bibliotecar

Institutul Național de Statistică. Biblioteca „Nicolae Georgescu Roëgen”

e-mail: *biblioteca@insse.ro*

1. Scurtă prezentare a Bibliotecii „Nicolae Georgescu Roëgen” a Institutului Național de Statistică

Dintru început, să observăm că prin fondul de publicații de care dispune, biblioteca INS este integrată în categoria bibliotecilor tehnico-documentare, misiunea ei fiind aceea de a comunica utilizatorilor interni și externi, documentele aflate în colecțiile sale, de a răspunde cerințelor complexe și diverse de studiu, informare și documentare. Iar povestea sa, pe care o vom relata în continuare, se aseamănă, cu particularitățile de rigoare, aceleia a oricărei biblioteci statistice din lume.

Căci statistica, în esența sa, statistica oficială mai ales, înseamnă memorie. Ea reprezintă o formă de condensare a evenimentelor demografice, sociale, economice ș.a. care privesc țări și popoare, preluate de o oglindă în chenarul căreia realitățile lumii capătă durată, depășesc efemeritatea momentului și devin, în vreme, cea mai obiectivă carte de istorie a unei nații.

Or istoria, pentru a putea trece de la o generație la alta, nu ca o legendă ci ca un adevăr confirmat științific, a avut întotdeauna nevoie de documentul scris, cel păstrat sub formă de publicație, sau măcar manuscris, de revistă sau carte, atlas, album sau compendiu, toate teaurizate în acel depozit de spirit, ca să-l parafrăzăm pe Anatole France, numit bibliotecă.

Din această perspectivă putem spune, fără a risca să greșim, că Biblioteca „Nicolae Georgescu Roëgen” care funcționează astăzi în cadrul Institutului Național de Statistică se confundă în devenirea sa, cu însăși istoria statisticii oficiale românești. Biblioteca a apărut în peisajul public și a crescut pe măsură ce statistica națională a căpătat, după momentul nașterii instituționale, la 12 iulie 1859, consistență și personalitate.

Iată de ce, în mod necesar, credem că această prezentare a Bibliotecii „Nicolae Georgescu Roëgen” trebuie să fie deschisă printr-o evocare, fie ea și succintă, a pașilor pe care i-a parcurs statistica oficială românească din perioada ce a premers crearea sa și până în zilele noastre.

Aprilie 1859 – Dionisie Pop Marțian alcătuiește o expunere de motive pentru înființarea *Oficiului Central Statistic* și pentru aprobarea bugetului de către Camera electivă. *Articolul 12* al acestei memorabile expuneri prevedea ca: „Lângă *Oficiul Central Statistic* se va înființa și o *Bibliotecă Statistică Economică*” pentru care sunt prevăzute și fonduri „pentru complectarea bibliotecii” și „odată pentru totdeauna [10.000 lei] pentru *Biblioteca Statistică* și de *Iconomie Politică*, a *Oficiului Central*”.

12 iulie 1859 – Alexandru Ioan Cuza, domnitorul care a înfăptuit Unirea Principatelor Române, consfințește crearea statisticii oficiale în România semnând *Ordonanța Domnească nr. 276* (aprobarea proiectului propus de *Dionisie Pop Marțian*, cu al său *Art. 12* care prevedea înființarea *Bibliotecii Statistice Economice*).

31 iulie 1862 – Odată cu înființarea *Oficiului Statistic al Principatelor Unite*, arhivele și bibliotecile celor două instituții statistice din Moldova și Țara Românească se unesc, pe lista de personal a noului *Oficiu Statistic* figurând și un post de *arhivar – bibliotecar*.

1871 – Măsurile de reorganizare a *Oficiului Central de Statistică*, luate de Alexandru Pencovici, directorul de atunci al oficiului, includeau și reorganizarea bibliotecii. În acest sens, la data de 17 februarie 1878, *George Barițiu* era anunțat de către Alexandru Pencovici că îi este trimisă noua publicație statistică a statului, „*Ofrandelé și rechizițiunile din ultimul răzbel*”, fiind rugat să continue „în schimb” cu trimiterea ziarului „*Observatorul*” pentru *Biblioteca Oficiului Central de Statistică*.

1909 – *Legea pentru organizarea Ministerului Agriculturii și Domeniilor* înglobează *Serviciul Statisticii Generale* în administrația centrală a acestui minister, stabilind alături de alte „îndatoriri” și „păstrarea și mărirea bibliotecii ministerului”.

După primul război mondial, prin decret lege, se creează *Direcțiunea generală a statisticii*, pe lângă *Ministerul Industriei și Comerțului*. Printre atribuțiile *Direcțiunii Generale a Statisticii* exista și aceea „de a întreține și administra și mai bine biblioteca direcțiunii”; în *articolul 21* al acestui decret lege se stipula că „biblioteca ministerului de agricultură și domenii va continua a fi păstrată și administrată de *Direcțiunea generală a statisticii*, în proprietatea căreia rămâne”.

1934 – *Articolul 130* al *Legii Institutului Central de Statistică* prevedea că: „*Arhiva și biblioteca Institutului Central de Statistică* concentrează și păstrează toate documentele statistice privitoare la România. [...]. Editorii și tipografii sunt obligați a trimite *Institutului Central de Statistică* câte un exemplar gratuit din orice produs de presă, în conformitate și sub sancțiunile prevăzute în legea presei”. Aceeași lege stabilea ca o parte din *Fondul Statistic* existent la acea dată să fie alocată pentru „completarea bibliotecii și încurajarea publicațiilor cu caracter statistic”. *Legea și Regulamentul Institutului Central de Statistică* au rămas în vigoare până în 1947.

1947 – În clădirea INCOOP din str. Brezoianu, nr. 31, din București, se găsea Biblioteca Institutului Central de Statistică; conform revistei „Cronicarul” (nr. 1-2/1942) editate de institut, ea dispunea de „o sală spațioasă, dotată cu mobilier modern, având un număr apreciabil de periodice și cărți...”. Deși războiul tocmai încheiat îngreunase circulația și procurarea publicațiilor, biblioteca institutului primea totuși, în mod regulat, o serie de periodice din afara țării și făcea achiziții de cărți de specialitate. „Cronicarul” atrăgea atenția asupra anuarelor și buletinelor statistice primite la schimb din diferite țări (Franța, Italia, Spania, Portugalia, Belgia, Olanda, Ungaria, Bulgaria, Statele Unite), precum și de la organisme internaționale, cum ar fi *Société des Nations* sau *Bureau International du Travail*.

1951-1969 – Biblioteca Direcției Centrale de Statistică și-a îmbogățit fondul de documente prin comenzi de publicații și schimb de documente din țară și de peste hotare, astfel încât în anul 1969 biblioteca tehnică dispunea de un fond documentar de aproape 130.000 de volume.

1989 – Biblioteca nou înființatei Comisii Naționale pentru Statistică a devenit nu numai colecționara valorilor culturii statistico-economice românești ci și cea care, cu ajutorul oferit de tehnica informațională a acestui început de mileniu, oferă informații de ultimă oră și posibilitatea de a regăsi rapid și eficient aceste informații prin metode moderne.

2000-2002 – Activitatea Bibliotecii INS „Nicolae Georgescu Roegen” a continuat în linie ascendentă, culminând cu încheierea derulării proiectului „Consolidarea serviciilor de bibliotecă și documentare ale INS-România” din cadrul programului *Phare Multicountry*, când biblioteca a inaugurat sală de lectură cu acces liber la raft, unde pot fi consultate peste 5.000 de publicații. Sălii de lectură dotate cu mobilier modern și aparatură electronică i s-a alăturat noul fond de publicații de specialitate permanent actualizat, capabil să satisfacă rapid și eficient solicitările de informare/documentare din toate domeniile statistico-economice, inclusiv în ceea ce privește tehnologiile informatice.

În anul 2003 s-a realizat modernizarea depozitului de documente al Bibliotecii INS prin mutarea într-o locație nouă și prin dotarea cu un sistem de arhivare și depozitare care asigură protecția publicațiilor.

În continuare a existat o permanentă preocupare pentru satisfacerea cererilor de informare și documentare a utilizatorilor, prin îmbogățirea și îmbogățirea fondului de documente și prin diversificarea și ridicarea calității serviciilor oferite. Toate publicațiile au fost supuse procesului de prelucrare biblioteconomică și introduse în circuitul sistemului de informare și documentare al bibliotecii.

În prezent, comunicarea colecțiilor de bibliotecă presupune informarea utilizatorilor cu privire la fondul de documente deținut de Biblioteca INS. Modul de informare se referă la: comunicarea directă, prin consultarea în sala de lectură sau împrumut; comunicarea pe Intranet și Internet în secțiunea de Bibliotecă; prin e-mail.

Fondul de documente este organizat astfel:

- fondul de cărți românești și străine;
- fondul de seriale / periodice românești și străine (inclusiv cele ale organismelor și organizațiilor internaționale);
- fond special (carte vechi);
- fondul de publicații pe suport magnetic (CD-ROM).

Biblioteca INS constituie, organizează și dezvoltă un sistem de cataloage, în regim tradițional și automatizat:

- catalog alfabetic pe autor sau titlu de carte (tradițional și informatizat);
- catalog alfabetic al lucrărilor editate de INS (informatizat);
- catalog alfabetic de fișe de evidență pe titluri de periodice infraanuale (tradițional);
- catalog geografic după țara editoare, ordonat alfabetic în cadrul țării (tradițional și informatizat);
- catalog alfabetic al organismelor internaționale editoare, ordonat alfabetic în cadrul fiecărui organism (tradițional și informatizat).

Biblioteca INS în cifre

Continuarea automatizării serviciilor Bibliotecii INS reprezintă obiectivul principal urmărit, prin permanenta preocupare pentru satisfacerea cererilor de informare și documentare a utilizatorilor, înnoirea fondului de documente și furnizarea de servicii de calitate. Această preocupare a condus la creșterea numărului de cititori și a numărului de publicații intrate în colecțiile bibliotecii.

Sala de lectură cu acces liber la raft, cu un număr de 6.932 de unități bibliografice, atrage numeroși cititori, cu precădere studenți, masteranzi, doctoranzi, cercetători și cadre didactice.

Din 2002 (anul deschiderii sale) și până în prezent, sala de lectură a fost vizitată de peste 40.000 de cititori, din care aproximativ 25.500 de cititori la sala de lectură pentru consultarea publicațiilor.

Documentele consultate în perioada mai sus amintită au fost în număr de 157.640, iar dintre acestea, peste 98.000 au fost consultate în sala de lectură.

Date privind statistica de bibliotecă pentru anul 2018:

- documentele consultate au fost în număr de 6.879, iar dintre acestea 6.651 au fost consultate în sala de lectură;
- Biblioteca INS a fost vizitată de 120 de utilizatori interni care au împrumutat 250 de publicații și de 1.605 utilizatori externi care au consultat 6.651 de publicații;
- numărul de titluri al publicațiilor editate de INS intrate în bibliotecă a fost de 93.

După conținut, categoria de documente cu cea mai mare solicitare o reprezintă anuarele și buletinele statistice ale României și ale organismelor internaționale, recensămintele populației și locuințelor, recensămintele agricole, anuarele statistice ale județelor.

Seriile statistice constituie una dintre marile bogății ale fondului de documente ale Bibliotecii INS, având în vedere că pentru unele dintre ele biblioteca deține colecția începând din secolul al XIX-lea (de exemplu, anuarele și recensămintele).

Domenii tematice acoperite de colecțiile bibliotecii

Specificul colecțiilor de documente ale bibliotecii INS corespunde activităților instituției și este potrivit unei biblioteci specializate. Fondul de documente este de aproximativ: 10% studii, 80% seriale și periodice de specialitate și 10% carte de referință. Principalele domenii sunt: statistică, economie (economie generală, econometrie, demografie, agricultură, industrie, comerț, finanțe, servicii, transport, turism), științe sociale, contabilitate, informatică.

Specialitățile secundare cuprind lucrări de referințe: enciclopedii, dicționare, monografii, bibliografii, matematică, istorie, geografie, științe juridice și administrative.

Mai mult de jumătate din documentele existente în fondul Bibliotecii INS sunt documente în limbi străine, de circulație internațională, dar și în limbile țărilor de unde aceste documente provin (letonă, estonă, chineză, japoneză, poloneză, cehă, ebraică, thailandeză etc.).

Prezentarea celor mai importante lucrări în funcție de vechime și de conținut

Depozitul Bibliotecii INS conține adevărate comori, caracterul de unicat sau de raritate al multor lucrări din fondul de documente constituind în permanență o atracție pentru cercetători, cadre didactice, specialiști și studenți. În bibliotecă se află o colecție de publicații românești care ilustrează activitatea laborioasă a statisticienilor români de-a lungul timpului.

„*Analele statistice pentru cunoștința părții muntene din România*”, sub redacția lui Dionisie Pop-Marțian, cu date pentru anii 1861-1864, sunt precursorile anualelor statistice. Este cea mai veche publicație de statistică românească pe care biblioteca o deține.

„*Analele statistice pentru cunoștința României, cu date pentru anii 1859-1870*”, sub redacția lui Ioan Petrescu, director al Serviciului statistic. În raportul său către ministrul secretar de stat al Departamentului de interne, Ioan Petrescu preciza că „de multu timp se sențise trebuința unei statistice în țera noastră” deoarece „nu avem nici o știință adevărată despre mărimea teritoriului și populației țerei”.

„*Lucrări statistice făcute în anii 1859-1860*” (cu încă un titlu adăugat de mână „*Catagrafia Moldovei pentru anul 1861*”) este prima lucrare statistică de sinteză, editată în anul 1861, de Direcțiunea Centrală de Statistică.

„*Progresele Economice ale României, îndeplinite sub domnia M. S. Regelui Carol I, 1866-1906. Tablouri figurative și notițe explicative*” de Leonida Colescu a fost editată în anul 1907. O lucrare semnificativă care prezintă cifre și grafice structurate în trei capitole: I. Starea economică a României în 1866; II. Progresele îndeplinite dela 1866-1905; III. Regatul României din punctul de vedere economic în anul 1906.

În „*Notițe explicative*”, autorul preciza: „Ideea reprezentării în mod grafic a progreselor economice ce le-a realizat România în patruzeci ani de domnie, a M. S. Regelui Carol I, mi-a fost inspirată de scopul și tendința Expozițiunii naționale române, care avea să arate țării și străinătății o icoană fidelă a muncii, a energiei poporului român și un inventar al avuției morale, intelectuale și materiale, cu care în cursul unei lungi și fecunde domnii, s'a îmbogățit patrimoniul național”. „Cu ajutorul statisticilor vechi și noi, fie tipărite, fie întocmite acum cu datele găsite prin dosare și registre, am reconstituit pentru fiecare început al celor patru decenii dela 1866, ca și pentru ultimul an al perioadei din urmă, situațiunea în care se aflau lucrurile. Această situațiune am exprimat-o întâi numericeste, iar apoi am închipuit-o în grafice, prin diferite semne sau figuri lesne de înțeles”.

„*Regatul României facia cu cele-alte regate europene*” este prima lucrare în care se face o comparare internațională (1872-1876) datorată lui George Ioan Lahovary și dedicată sărbătoririi ridicării Principatului României la rang de regat, Carol I fiind numit, prin decret, rege al României.

„*Situațiunile județelor pe 1880*” este o lucrare care prezintă situația veniturilor și a cheltuielilor consiliilor județene, „[...] starea generală administrativă a județului, privită sub toate punctele de vedere ce cad în sarcina sa”.

Statistica din România este reprezentată printr-o serie dedicată unor domenii, precum demografia (*Mișcarea populațiunii pe anul 1871*), justiția (*Statistica judiciară pe anii 1870 și 1871*), agricultura (*Statistica agricolă pe anii 1870, 1871, 1872 ... 1933*), statistica teritorială (*Indicele comunelor pe periodul de cinci ani 1876-1881*), comerțul (*Comerțului exterioru, importu și exportu pe anu 1878*).

În anul 1892, apare primul „*Buletin statistic general al României*”, scopul acestei publicații fiind, după cum spunea P. P. Carp, ministru secretar de stat al Departamentului Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domenielor, ca „datele statistice să se aducă la cunoștința publicului cât mai apropiat de vremea la care se referă și când se culeg [...] prin o publicațiune periodică”.

Lucrarea „*Recensământul general al populațiunii României 1899. Rezultate definitive precedate de o introducciune cu explicațiuni și date comparative*” a apărut în anul 1905, iar Biblioteca INS deține un exemplar din această ediție.

În anul 1878, are loc cel de-al doilea recensământ al orașului București. Cu această ocazie, Primăria orașului editează lucrarea „*Recensemântul essecutat în anul 1878. Topografia, edificiile și populațiunea orașului Bucuresci în anul 1878*”, lucrare care conține trei părți: topografia orașului, 90 de tabele și 28 de comentarii referitoare la edificiile și 120 de tabele și 21 de comentarii despre populație.

„*Anuarul statistic al orașului București pe 1906 și 1907*” a fost editat de Biroul statistic al Primăriei capitalei. În introducerea lucrării, Bucureștiul este prezentat comparativ cu alte orașe europene: Berlin, Paris, Neapole, Sofia, Londra etc.) luate ca exemple pentru realizările și preocupările municipalităților lor.

„*Anuarul Statistic al României, ediția 1904*” și-a dobândit statutul de publicație reprezentativă a statisticii oficiale românești. Colecția a continuat cu edițiile din 1909, 1912 și 1919. Editarea publicației se reia cu anul 1922 (ediția din 1923) și continuă până în anul 1940, cu precizarea că unele ediții se referă la câte doi ani, respectiv 1935-1936, 1937-1938, 1939-1940. Este de remarcat faptul că „*Anuarul Statistic al României 1922*” „se referă însă la România de azi, întregită, iar datele ce cuprinde privesc întreaga țară considerată din toate punctele de vedere”.

„*Comunicări statistice*” – fascicule cu date statistice pentru perioada 1945-1948: „spre a continua acțiunea de familiarizare a opiniei publice românești cu cifrele statistice, desfășurată înainte de 1941, vom edita, până la normalizarea de după războiu a activității grafice (...)”. Colecția continuă cu „*Anuarul Statistic al României 1957*” până în prezent.

În anul 2009, statisticienii români au aniversat 150 de ani de statistică oficială românească. Jubileul a fost marcat prin coperta aniversară deosebită a „*Anuarului Statistic al României*” și prin sigla de celebrare.

În prezent, „*Anuarul Statistic al României*”, lucrare de referință în sistemul publicațiilor statistice, conține informații privind evoluția economico-socială a țării.

O lucrare des solicitată de către utilizatori este cea având titlul „*Aspecte ale economiei românești. Material documentar pentru cunoașterea unor probleme în cadrul planului economic*”, elaborată de Oficiul de Studii, Cercetări și Îndrumări din cadrul Consiliului Superior Economic și apărută în 1939. În „*Introducere*”, Victor Scărlătescu directorul din acel moment al Oficiului de Studii, scria:

„Această instituție a fost înființată înainte de toate pentru întocmirea unui plan economic pe mai mulți ani, plan care să asigure pe tărîmul economiei naționale continuitatea măsurilor de guvernămînt și să permită coordonarea tuturor eforturilor într'un singur mănunchiu”.

Publicațiile amintite aici reprezintă numai o parte din tezaurul de lucrări statistice românești al fondului de documente al Bibliotecii INS. Lor le putem adăuga o listă lungă de alte publicații la fel de valoroase, din care am selectat titlurile care urmează:

- „*Statistica României de la Unirea Principatelor până în prezent, lucrată după date oficiale de N. A. Alesandrini*”, Iași, 1898;

- „*Dicționarul statistic al României*”, întocmit pe baza rezultatelor definitive ale „*Recensămîntului general al populațiunii din 19 decembrie 1912*”;

- Seria „*Recensămîntul general al populației României*”, începînd cu anul 1899 și până în 2011;

- Seria „*Recensămîntul agricol al României: 1941, 1948, 2002, 2010*”;

- Seria „*Anuarul statistic de comerț internațional al României*”;

- Seria „*Anuarul demografic al României*”;

- Buletine statistice generale și pe domenii diverse (comerț exterior, demografie, industrie, prețuri);

- Serii statistice pe diferite domenii (agricultură, silvicultură, mediu, construcții, investiții, comerț exterior, învățămînt, societăți pe acțiuni, profesii, transport, turism);

- Anchete statistice și metodologii;

- Dicționare și enciclopedii:

- La Grande Encyclopédie, 30 de volume, 1885;

- Meyers Conversations Lexicon, 19 volume, 1908;

- Encyclopaedia Britannica, 32 de volume, 1926;

- Grand Mémento Encyclopédique Larousse, două volume, 1936;

- Marea enciclopedie sovietică, 51 de volume, 1950;

- Encyclopédie Larousse, șase volume, 1955;

- Grand Larousse Encyclopédique, 11 volume, 1960;

- Webster's Third New International Dictionary, trei volume, 1993;

- New Encyclopaedia Britannica, 33 de volume, 1998;

- Oxford English Dictionary, 20 de volume, 2001.

Biblioteca INS este unica bibliotecă de specialitate din țară, care deține date privind statistica românească, fiind una dintre instituțiile cel mai bine dotate cu serii de publicații statistice din Europa (Austria – 1863, Franța – 1874, Olanda – 1875, Ungaria – 1876, inclusiv date privind populația românească din Transilvania, Rusia – 1885, Bulgaria – 1881). Biblioteca adăpostește și publicații conținând date de la înființarea instituțiilor de statistică din țări precum Cehoslovacia – 1919, Estonia – 1920, Lituania – 1923, India – 1948, Israel – 1950 etc.

Cu ajutorul micului atelier de recondiționare și legătorie, amenajat în incinta depozitului Bibliotecii INS, în perioada 2001-2003, multe dintre documentele aflate într-o stare avansată de uzură au fost salvate și pot fi folosite ca surse de informare și documentare.

Dezvoltarea colecțiilor reprezintă un proces de creștere a colecțiilor prin achiziție, donație și schimb de publicații intern și internațional, o activitate permanentă, determinată de profilul bibliotecii. Iată și câteva din cele mai reprezentative lucrări intrate în ultima perioadă în fondul bibliotecii:

„*Dezvoltarea economică a României. Competitivitatea și integrarea în Uniunea Europeană*” – lucrare structurată în două volume, prezentând evaluarea stării economiei naționale și fiind elaborată în cadrul unuia dintre programele fundamentale de cercetare ale Academiei Române, care se întinde pe un interval de cinci ani, în trei etape, fiecare cu obiectivele sale specifice.

„*Produsul intern brut al României 1862-2000. Serii statistice seculare și argumente metodologice*” – studiu elaborat de profesorul Victor Axenciuc, în baza unei îndelungate și laborioase cercetări (inclusiv în sala de lectură a Bibliotecii INS) asupra dezvoltării economice a României în aproape 140 de ani, reconstituind pentru statisticieni și economiști, seria celui mai cuprinzător indicator macroeconomic. Lucrarea are două volume: „*Produsul intern brut 1862-2000. Sinteza seriilor de timp a indicatorilor globali, pe secțiuni temporale*” și „*Produsul intern brut 1862-1947. Calcule detaliate și metode de constituire a seriilor de indicatori pe activități – resurse*”.

„*Oameni de seamă: economiști*” prezintă personalitățile reprezentative ale gândirii economice românești și a inaugurat colecția „*Restituiri – Oameni de Seamă*” a Editurii Academiei Oamenilor de Știință din România. Textul este însoțit de fotografii ale fiecărui economist prezentat.

În 2017, biblioteca și-a îmbogățit fondul de documente prin achiziționarea unui număr de 26 de titluri de specialitate în limba engleză: statistică, economie, econometrie.

Ciclul de lucrări „*România. Starea economică*”, semnat de Constantin Anghelache, în cadrul seriei publicate de Editura Economică. Lansat în 1998, ciclul de lucrări, ajuns la cea de-a douăzecea apariție editorială anuală, analizează evoluția socio-economică a României.

În 2018, colecția „*Anuarul Statistic al României*” a fost completată cu ediția din anul 1904.

Cu prilejul Centenarului Marii Uniri, la împlinirea a o sută de ani de existență a României, în data de 21 decembrie 2018, la sediul Institutului Național de Statistică, a avut loc lansarea volumului „*România, un secol de istorie: date statistice*”. Lucrarea cuprinde 495 de pagini și prezintă o imagine a evoluției statului român din perspectivă statistică, autorii punând în valoare o parte semnificativă a tezaurului statistic al Bibliotecii INS.

În Anul Centenar 2018, biblioteca și-a îmbogățit patrimoniul și cu alte lucrări de referință:

„*Atlasul statistic-descriptiv al localităților județului Bistrița-Năsăud*”, coordonator Luca Mircea Chira, directorul Direcției Regionale de Statistică Bistrița-Năsăud. Lucrarea are 432 de pagini, reprezintă o veritabilă monografie a localităților din județ și are o ținută grafică deosebită, cu multiple și elocvente date statistice și poze color care vorbesc despre trecutul și evoluția județului.

„*Cunoaște România Centenară*”, apărută sub egida Academiei Române, a Societății Române de Statistică și a Fundației Naționale pentru Știință și Artă, coordonator general acad. Iulian Văcărel. Lucrarea se află la a patra ediție și este un studiu amplu al evoluției țării noastre în cei o sută de ani care s-au scurs de la actul Marii Uniri, consfințit la 1 decembrie 1918, la Alba Iulia. Fiecare capitol al lucrării este semnat de un specialist al domeniului analizat. (Prima ediție „*Cunoaște România*” a apărut în 2004, a doua, „*Cunoaște România – membră a Uniunii Europene*” în 2007 și a treia, „*Cunoaște România. Retrospectivă 2007-2013*” în 2016.

„Gândirea statistică românească în ultimul veac. Restituiri ale trecutului, adăugiri din prezent și perspective”, coordonator Gheorghe Săvoiu. În cele 193 de pagini ale sale, cartea restituie, cu adăugiri de texte și creații originale, un tezaur statistic important și încearcă să onoreze școala de gândire statistică națională, comemorând în acest fel Centenarul României Mari.

„Amfiteatru Economic – Anul XX”, editori Vasile Dinu și Laurențiu Tăchiciu, marcând, în anul sărbătoririi Centenarului României, împlinirea a două decenii de apariție și a zece ani de prezență în lista revistelor prestigioase. „Amfiteatru Economic” este una dintre cele mai bine cotate reviste academice publicate în România și face parte din fluxul principal de publicații științifice la nivel internațional. Se adresează celor care doresc să se informeze asupra problemelor economiei românești și europene, asupra teoriei și practicii economice, precum și asupra problematicii învățământului superior economic. În paginile revistei se aduc în prim plan personalități marcante ale vieții științifice, bune practici economice și apariții editoriale relevante.

Servicii oferite de Biblioteca INS

Pot beneficia de serviciile bibliotecii, atât salariații INS (ca utilizatori interni), cât și utilizatorii externi.

Pentru a veni în ajutorul utilizatorilor, personalul bibliotecii identifică cerințele acestora, în raport cu profilul și domeniul de interes al bibliografiei, al titlului lucrării ce urmează să fie pregătită etc. În funcție de cerințe, utilizatorii sunt îndrumați la raft ori le sunt puse la dispoziție publicațiile care tratează tema solicitată.

Utilizatorii interni consultă și împrumută documente pe baza fișei contract de împrumut. Utilizatorii externi au acces în sala de lectură prin prezentarea unui act de identitate sau a legitimației de serviciu / student.

Utilizatorii pot consulta publicațiile în format electronic, la adresa <http://www.inss.ro/cms/ro> și în baza de date TEMPO, pe cele două calculatoare aflate în sala de lectură. Este permisă reproducerea digitală, cu aparatul fotografic personal.

Știați că ...

• există o legătură între istoria literaturii române și statistică?

Cei mai mulți dintre noi asociază numele lui Costache Negruzzi, cu figura lui Alexandru Lăpușeanul, domnitorul immortalizat prin cea dintâi nuvelă a literaturii române. Puțini știu că, pe lângă preocupările culturale, Costache Negruzzi a îndeplinit și funcții administrative și politice. Printre acestea se numără și aceea de director al Direcțiunii centrale de Statistică din Moldova, în perioada 28 octombrie 1860 – 1 iulie 1861. În această calitate și în baza lucrărilor de catagrafie, Costache Negruzzi a editat în anul 1861 publicația „Lucrări statistice făcute în anii 1859-1860”.

• în Biblioteca INS, cea mai veche carte este „*Lexiconul statistico-geografic și topografic pentru zona Sibiului*”, tipărit la Viena în anul 1839?

Definițiile și descrierile cuprinse în cele patru volume ale lucrării sunt scrise cu litere gotice.

• se poate demonstra existența, încă din secolul al XVI-lea, a unei „instituii statistice”?

Afiliată visteriei, această „institutie” ținea „catastihele” documentelor fiscale. Biblioteca INS posedă copia (șase foi manuscrise cu litere chirilice și latine), „*Catastihului Țării*

Ardealului, despre județe și vamele și ocnele la 1599”. Originalul documentului se află la Arhivele de Stat din Viena.

• România și-a prezentat pentru prima oară produsele într-o expoziție universală în anul 1867?

Despre această participare românească aflăm din publicația „*Notice sur la Roumanie*”, redactată de Comisia Princiara a României la Expoziția universală de la Paris din anul 1867, publicată la Paris în anul 1868 și aflată în colecțiile Bibliotecii INS. Publicația oferea publicului „un rezumat al diferitelor lucrări statistice care au fost făcute în acești ultimi ani despre România, adăugând anumite indicații despre produsele cele mai interesante ale acestei țări”. Deși participa pentru prima dată, România a obținut trei medalii de aur, nouă medalii de argint, 35 de medalii de bronz și 38 de mențiuni „onorabile”.

• în anul 1898 s-a deschis primul serviciu direct de navigație cu aburi al căilor ferate române între România și portul Rotterdam?

Cu această ocazie a fost publicată la Rotterdam, de către C. G. Rommenholler, consulul general al României la Rotterdam, lucrarea „*La ROUMANIE, étude économique et commerciale*”, conținând hărți și tabele cu date statistice din ultimele două decenii ale secolului al XIX-lea.

• Societatea Geografică Română a obținut medalia de aur la Expoziția universală de la Paris din anul 1900?

În patrimoniul Bibliotecii INS se află „*Marele Dicționar Geografic al României*”, editat în cinci volume, între 1898-1902, de către George Ioan Lahovari, general C. I. Brătianu și Grigore C. Tocilescu.

• primul dicționar al sănătății, „*scris în limba noastră și pe înțelesul tuturor*”, a apărut în anul 1910?

Biblioteca INS deține ediția a doua, revăzută și îmbunătățită a publicației „*Doctorul de casă sau Dicționarul sănătății, împodobit cu 411 chipuri*”, a doctorilor Vasile Bianu și Ioan Glăvan, tipărite la Cluj, în 1929, la Institutul de Arte Grafice „Cartea Românească”. Prima ediție a fost premiată de Academia Română în anul 1911.

Biblioteca INS este ctitoria mai multor generații de truditori în domeniul statisticii care, prin donații și achiziții, au contribuit la propășirea ei. Colecțiile de carte aflate în patrimoniul bibliotecii îi asigură acesteia un loc de frunte printre bibliotecile specializate din România. Activând pe lângă instituțiile statistice ale țării, biblioteca a avut de suferit asemenea acestora, din cauza deselor schimbări de denumire sau afiliere și, mai ales, din cauza deselor mutări ale sediilor și depozitelor. Multe dintre colecțiile Bibliotecii INS s-au pierdut, altele s-au deteriorat sau chiar au fost distruse din ordinul regimurilor politice care s-au succedat la conducerea țării.

Biblioteca INS deține publicații care ar ocupa un loc de cinste în colecția oricărui bibliofil, publicații aniversare, cărți cu autograful autorului. Dintre personalitățile al căror autograf s-a păstrat între paginile unor cărți, care fac onoarea Bibliotecii INS, îi amintim pe:

• Onisifor Ghibu, „*Cea dintâi statistică a învățământului din România întregită*”, Cluj, Editura Revistei „Societatea de mâine”, 1925;

• N. A. Alesandrini, „*Statistica României*”, Iași, 1895;

• George Milea, „*Contribuții la demografia municipiului București*”, București, 1933;

• G. Diamandy, „*Cadrlaterul bulgar de un român*”, București, 1913;

În 1906, Mihail Vlădescu publica „Ancheta învățământului primar, rânduită în anul al patruzecilea de înțeleaptă și glorioasă domnie a M. S. Regelui Carol I”, iar în 1928, la editura Cultura Națională apărea cartea „DOBROGEA, cinzeci de ani de viață românească”, tipărită cu prilejul semicentenarului reanexării Dobrogei.

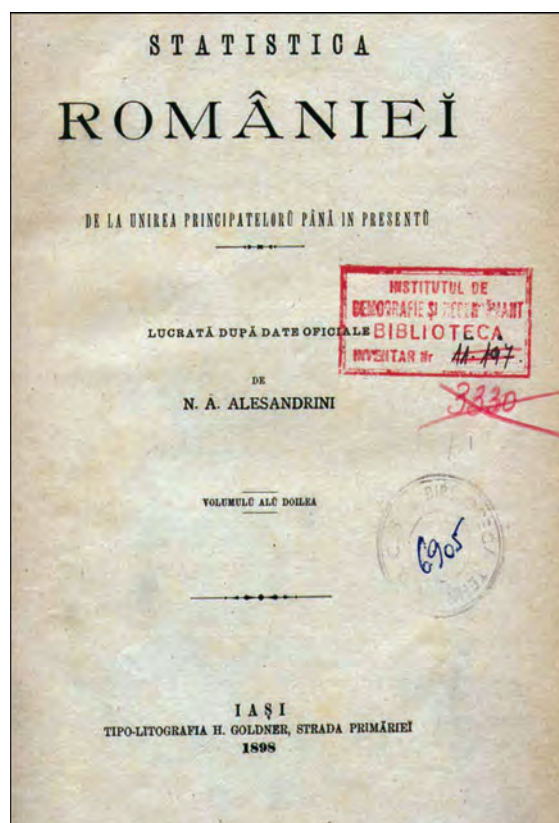
Anul 1938 marca apariția la Cernăuți a publicației festive „Cadrilaterul 1913-1938. După un pătrar de secol 1913-1938 de stăpânire civilizatoare românească”.

De o deosebită valoare prin conținut, dar mai ales prin inedita și laborioasa muncă de realizare, este atlasul cuprinzând „Schițele planurilor statistice ale orașului și județului Botoșani, întocmite pentru Recensământul general al populației în anul 1930”. Hărțile sunt realizate manual în creioane colorate și tuș, cu notații scrise de mână, conținând date istorice și catagrafia județului Botoșani și un tablou statistic realizat, de asemenea, în tuș și creion.

Acestor exemple li se pot adăuga o serie de tabele completate manual, referitoare la „Mișcarea populației României pe anii 1909-1913”...

Și povestea continuă, pentru că asemeni tuturor poveștilor frumoase, și aceea a Bibliotecii „Nicolae Georgescu Roegen” este menită să dureze atâta vreme cât va exista nevoia de informații statistice și, ca atare, de instituția care să le producă și să le ofere publicului – Institutul Național de Statistică. Adică, totdeauna!

Informațiile din acest articol pot fi regăsite și la adresa http://www.insse.ro/cms/files/biblioteca/2019/Prezentare_Biblioteca_INS.pdf. Vă invităm să vizionați și expoziția virtuală „Tezaurul în imagini” la adresa <http://www.insse.ro/cms/files/biblioteca/Tezaur%20in%20imagini.pdf> (Redacția).

Sursa imaginii: <http://www.insse.ro/cms/files/biblioteca/Tezaur%20in%20imagini.pdf>.

Biblioteca Comunală Valea-Mare din Dâmbovița

Aurora LOLICERU, bibliotecar responsabil
Biblioteca Comunală Valea-Mare, jud. Dâmbovița
e-mail: bvalemare@yahoo.com

Biblioteca noastră este o bibliotecă publică relativ mică, dar care îndeplinește toate condițiile pentru a se numi „mare și modernă”, o instituție ce se caracterizează prin colecții enciclopedice și utilizatori extrem de diverși și care răspunde dezideratelor lumii actuale în ceea ce privește informatizarea. Totuși, rolul său tradițional de instituție de cultură și de educație nu a dispărut ci, din contră, a fost extins prin servicii moderne de informare și consiliere. Biblioteca Comunală Valea-Mare oferă servicii, atât fizice cât și virtuale, adaptându-se continuu la cerințele utilizatorilor moderni.

Activitățile desfășurate sunt de natură formală, informală, dar și non-formală, utilizatorii fiind cei care propun teme de dezbateri pe care vor să le abordeze în funcție de cerințe și de timpul lor liber, aceasta fiind de fapt tendința de evoluție a serviciilor oferite în biblioteca noastră.

Iată câteva dintre realizările bibliotecii: câștigarea unor concursuri la nivel județean; organizarea de evenimente pentru adulți și copii: „Școala de vară la biblioteca mea”; „Clubul de pictură” – organizat pe perioada vacanței de vară; „Carnavalul personajelor din poveștile preferate”; competiții sportive; jocuri de rol – pentru o socializare mai bună etc.

Astăzi, există multe opțiuni și multe moduri de petrecere a timpului liber în mod plăcut la bibliotecă, o gamă largă de servicii și de activități care sprijină procesul de educație și de formare profesională pe întreg parcursul vieții, pentru toate categoriile de utilizatori, iar noi sperăm ca și în continuare să putem demonstra evoluția pozitivă a bibliotecilor publice într-o societate aflată în continuă schimbare.

Sursa imaginilor: Arhiva personală a autoarei.

Casa de Cultură Oțelu Roșu

Vicu COJOCARU, bibliotecar
Casa de Cultură Oțelu Roșu
e-mail: casadeculturaotelurosu@gmail.com

Casa de Cultură a orașului Oțelu Roșu are o semnificație deosebită pentru locuitorii săi. În decursul anilor, această instituție a găzduit o mare parte dintre cele mai importante evenimente ale orașului, dar și ale locuitorilor de pe întreaga Valea Bistrei. Nevoia avidă de cultură a vremii devine justificată prin construirea acestui obiectiv, la care cu mândrie locuitorii comunității au pus umărul, obiectiv care se numea în acele timpuri: „Clubul Sindical al Uzinelor Oțelu Roșu”.

În timp, acest lăcaș s-a dovedit a fi o importantă punte culturală între Valea Bistrei și arealul cultural-artistic din întreaga țară. Îndrăznim să spunem chiar și din afara granițelor. Aș vrea să trăim cu senzația că timpul este contemporan cu noi, chiar dacă suntem o mică părticică din drumul lung al istoriei. Reperele monografice așternute în aceste pagini ar trebui percepute ca o întoarcere în timp, morală și emoționantă chiar și pentru cei mai tineri care trebuie să cunoască valorile culturale și obiceiurile strămoșești ale acestor meleaguri.

Astfel, în 1960, Consiliul Central al Sindicatelor a propus construirea unor case de cultură, în localități cu activitate culturală recunoscută la nivel național și internațional. S-au construit în țară, patru astfel de edificii identice, la Brad, la Brăila, la București și la Oțelu Roșu, cu a sa uzină recunoscută la nivel național și având un număr mare de angajați, aproximativ 5.600. Pentru construirea Casei de Cultură din Oțelu Roșu a fost contractat Trustul Regional Construcții Locale Banat.

Construirea clădirii a început în anul 1961, avându-l ca șef de lot pe Cladny Ion, și a durat până în primăvara anului 1963, când în luna mai a avut loc inaugurarea noului Club

Muncitoresc, cu o suprafață de peste 3.500 de metri pătrați, repartizată în: sală de spectacole, sală de ședințe, bibliotecă, săli pentru cercuri și spații anexe cu holuri. Clădirea a fost evaluată, după cum reiese dintr-un proces verbal, la 3.320.391 de lei, și valoarea bunurilor de interior era la inaugurare de 1.500.000 de lei, din care valoarea obiectelor de practică culturală era de aproape 500.000 de lei. Valoarea costumelor depășea suma de 200.000 de lei, a instrumentelor muzicale, 200.000 de lei și a mobilierului, peste 600.000 de lei; valoarea celor 43.533 de volume de carte era de peste 485.505 lei.

Presa vremii a ridicat, pe bună dreptate, inaugurarea instituției la rang de eveniment major, consemnând că, în primele luni, numărul participanților la activitățile cultural-educative a fost de peste 121.250.

Împletind cultura, educația și creația, printr-o întreagă suită de manifestări, primul director al Clubului Muncitoresc a fost Constantin Galescu. Absolvent de filologie, un iubitor de frumos, venit din domeniul ziaristicii, unde a fost redactor la o revistă pentru tineret, în cadrul Casei Scânteii, și corespondent permanent pentru regiunea Timișoara, Constantin Galescu a fost primit și privit cu respect de locuitorii urbei de pe Valea Bistrei.

Biblioteca

Cartea se găsea, la începuturile sale, pe lângă biserici și mănăstiri, preoții fiind singurii cunoscători de carte. Iubitorilor de carte, veniți să învețe să citească, să scrie și să socotească, li se insufla astfel și dragostea de Dumnezeu.

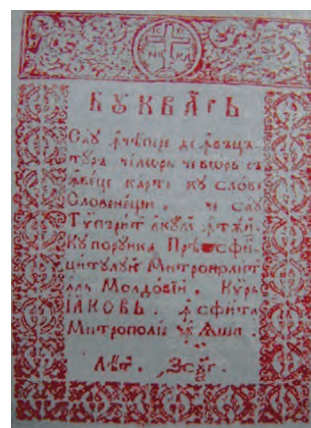
În mănăstiri se aflau școli în care se putea învăța și arta caligrafiei; caligrafii se îndeletniceau cu copierea și

Afiș invitație la inaugurarea Clubului Muncitoresc al Sindicatului salariaților din Uzina Oțelu Roșu, 1963.

Prima carte de citire tipărită la Sibiu în anul 1837.

Bucvariu de la Iași al Mitropolitului Iacob.

răspândirea manuscriselor, când tiparul nu era încă inventat. Ei copiau textele Sfințelor Scripturi, împodobindu-le cu viniete, miniaturi și inițiale, colorate în roșu, verde, negru, albastru și bronz.

Un caligraf de mare talent și de o cultură aleasă a fost călugărul Nicodim, de la care a rămas o frumoasă evanghelie, scrisă pe pergament, împodobită cu viniete și miniaturi. Bucoavnele au fost printre primele cărți din care dascălii arătau drumul spre cunoașterea buchiilor, copiilor adunați în tinda bisericii, sau în vreo casă particulară ținând loc de școală. Alte cărți bisericești au fost *Ciaslovul*, *Psaltirea*, *Octoihul*, *Evangheliile* și *Mineele cu viețile sfinților*.

Primele două bucoavne au fost tipărite în limbi străine. Prima, în 1651, la Râmnic, în limba grecească, a doua, în 1663 și 1669 la mănăstirea Peri, în Maramureș, în limba slavonă. Primul abecedar românesc a fost tipărit în Transilvania, la Sibiu în 1828, este opera pedagogului Grigore Pleșoianu și a fost tipărit cu slove chirilice. Prima carte de citire românească (1837) este traducerea adaptată a preotului sas Ioan Mecheși din Transilvania, din opera autorului german Friedrich Philipp Wilmsen¹. Cartea se numea „*Preatenul sau Voitorul de bine al pruncilor și al tinerimei românești*”. Mai târziu au început să ia ființă școli elementare în fiecare localitate și, pentru că în acea perioadă nu existau spații pentru desfășurarea orelor, se închiriau clădiri particulare care erau cât de cât adecvate. Chiria pentru ele era plătită de primării, la fel ca și învățătorii care activau în acele școli.

Biblioteca Casei de Cultură Oțelu Roșu a luat ființă în anul 1963, cu sprijinul forurilor locale de stat, ale acelor vremuri, ea fiind precedată de Biblioteca Uzinei Oțelu Roșu. Dată fiind dorința de cunoaștere, informare și înălțare spirituală, a fost inițiată construirea acestei instituții specializate în domeniul cărții, biblioteca amenajată în incinta Casei de Cultură fiind constituită din două încăperi.

Astfel, depozitul principal, în care sunt amenajate rafturile de carte, are 490 de metri liniari, biblioteca având, la început, așa cum am scris, un număr de 43.533 de volume a peste 485.505 lei. Volumele puteau și pot fi împrumutate de cetățenii orașului, precum și de locuitorii întregii văi a Bistrei. Biblioteca deține și diferite colecții de publicații periodice.

În fondul de carte al bibliotecii este prezent atât domeniul beletristicii, cât și cel tehnico-științific și, având în vedere că în oraș se găsesc mai multe etnii, există în colecțiile bibliotecii și cărți în limbile germană, maghiară, franceză și rusă. Sala de lectură are 100 de metri pătrați, este dotată cu fotolii și mese și este destinată atât studiului cât și organizării de diverse activități cultural-educative.

Sala de lectură a bibliotecii.

Instituția bibliotecii, de-a lungul timpului, a avut rolul de a iniția și organiza activități de culturalizare a cetățenilor, cum ar fi lansări de carte, serate literare, prezentări de carte, întâlniri cu scriitorii și editorii, expoziții de fotografii și simpozioane pe diferite teme. De menționat este faptul că bibliotecarii prin perfecționare profesională au devenit adevărați profesioniști ai domeniului biblioteconomic.

Primul bibliotecar al Bibliotecii Casei de Cultură din Oțelu Roșu a fost doamna Boldiszar Melania, urmată de doamna Maria Bojin, transferată de la Biblioteca Uzinală, și de doamna Maria Raca, venită din domeniul învățământului, un om cu o deosebită dragoste de carte, fapt care s-a reflectat în activitatea îndelungată de aproape 40 de ani pe tărâmul bibliotecii și care a dat valoare timpului acordat instituției și cititorilor de toate vârstele și a lăsat o impresie excelentă peste ani și ani bibliotecarilor care au urmat: Anișoara Iacobaș, Hovanksac Liliana și Alina Ilie. Dintre oamenii care au mai lucrat în bibliotecă trebuie amintite doamnele Sabina Baderca, Elena Ghebau, Rodica Bailă, Alina Banda, Monica Iancu și Mihaela Stănescu. Acest colectiv, acești iubitori de slovă și-au lăsat o părticică din viață și suflet printre filele cărților citite și răsfoite de generații și generații de cititori care au trecut pragul bibliotecii din incinta Casei de Cultură a orașului Oțelu Roșu.

Sursa imaginilor: Arhiva Casei de Cultură Oțelu Roșu.

Note:

1. GHIBU, Onisifor. *Din istoria literaturii didactice românești*. Ediție îngrijită de Octav Păun. București: Editura didactică și pedagogică, 1975.

Oțelu Roșu, oraș din județul Caraș-Severin, este situat în aval de confluența râurilor Bistra Mărului și Bistra, la 18 km de municipiul Caransebeș și la 64 km nord-est de municipiul Reșița. Orașul s-a constituit din unirea coloniei miniere Ferdinand cu vechea așezare bănățeană Ohaba Bistra. Ohaba Bistra are o vechime foarte mare, așezarea fiind atestată documentar pentru prima dată în 1430. S-a mai numit și Negotești și a fost un „cuib” al nobililor români din Evul Mediu. Numele de Ohaba Bistra apare în perioada 1690-1700, aici existând mult timp regimentul grăniceresc bănățean. Colonia Ferdinand s-a dezvoltat ca o localitate minieră, începând cu anul 1807, când administrația austro-ungară a adus mineri din diferite părți ale Europei. Numele i-a fost dat în cinstea primului proprietar al coloniei, Ferdinand Hoffman. Între 1848-1849 a purtat numele Bemhegy, după numele revoluționarului pașoptist Iosif Bem (1794-1850). În 1948, numele așezării a fost schimbat din Ferdinand în Oțelu Roșu. Tot atunci a început un proces mai amplu de industrializare și urbanizare. Odată cu uzina siderurgică, au fost construite noi spații rezidențiale și publice, iar la 28 decembrie 1960, Oțelu Roșu a fost declarat oraș. Obiective turistice importante: Biserica cu hramul „Sfântul Gheorghe” (construită la 1831) și Biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” (construită la 1830, pictată în 1867 și restaurată în 1938) din localitatea limitrofă Cireașa.

Conform http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/O%C5%A3elu_Ro%C5%9Fu (Redacția)

Lansare de carte a poetului Ionuț Petrică, alături de criticul Ioan Jorz și cantautoarea Didina Curea.

Remember Ioan Hurtupan, prezintă criticul literar Margareta Budriș.

Prezentarea revistei „Ecou de Timp”.

Lansare de carte a poetei Ramona Giucă.

Lansare de carte a poetului Vicu Cojocar, prezintă conf. univ. dr. Ioan Murariu.

Lansare de carte a poetei Nana Ileana Filip din Craiova și a poetului Lorin Cimponeriu din Oravița.

Lansare de carte a poetului Ioan Hirghiduş din Petroșani.

Lansare de carte a poetului Marian Boboc din Petroșani.

Unitate și cultură în spațiul românesc

Zalina Gabriela NEAGU, bibliograf
Biblioteca Academiei Române. Serviciul Bibliografie Națională
e-mail: bibliografie@bibacad.ro

„Din om în om se-aude un clopot departe,/ De dincolo de viață, de dincolo de moarte,/ Îi duc pe umeri Moșii din Apuseni încoace,/ Miroase-a vârf de munte și a ștergar de pace,/ Un clopot care poartă semn divin în sine,/ Că știe să vorbească și știe să suspine,/ Un clopot ce arată și morții, dar și mirii,/ Că-i clopotul nădejzii și al reîntregirii” (Clopotul reîntregirii, Adrian Păunescu)

Anniversarea a 100 de ani de la Marea Unire de la 1 decembrie 1918 a oferit cercetătorilor prilejul de a cultiva unitatea și demnitatea națională, dar și recunoștința față de cei care au contribuit la comuniunea de neam, credință, limbă și simțire românească. Dezvoltarea identității naționale trebuie intensificată prin sporirea culturii „pentru a transmite lumii un mesaj pozitiv despre România și despre spiritul sau etosul poporului român, în dialogul său cu celelalte popoare ale lumii”¹. Marea Unire a creat condiții de dezvoltare, fără precedent, a culturii românești.

Anul 1918 are o încărcătură emoțională unică în viața poporului român. La 27 martie 1918, Basarabia revenea la patria mamă, la 28 noiembrie 1918 era rândul Bucovinei, pentru ca la 1 decembrie 1918, la Alba Iulia, prin unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România să se desăvârșească statul național unitar român.

Publicistica vremii a avut un rol major în viața culturală, în afirmarea conștiinței de neam a tuturor românilor și în unirea într-un stat național. Ea a urmărit formarea unei limbi literare unitare, păstrarea unei legături permanente cu creația

Alba Iulia, 1 decembrie 1918.

Mulțimile venite la Marea Adunare Națională.

Sursă: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/ro/8/88/MAN2.jpg>

poporului, realizarea unei sincronii perfecte, armonice, de dezvoltare literară, între toate provinciile românești, dar și activismul politic².

Ziarul *Românul* mărturisea că ziua de 1 decembrie a fost de neuitat, o zi în care a nins liniștit și s-a produs o cotitură istorică importantă, care a pus baza statului liberal și unitar român: „Erau coloane nesfârșite de oameni veniți din toate părțile. Îmbrăcați în hainele lor de sărbătoare, împodobiți cu cocarde, în șiruri de câte 4 și în grupuri de câte 150-200”³, cântau: *Deșteaptă-te române, Pe al nostru steag, La arme* și defilau în fața clădirii unde erau adunați membrii Marelui Consiliu Național. Au fost prezenți peste 1.228 de delegați, printre care cinci episcopi, patru vicari episcopali și 129 de protopopi. Cărturari de seamă, precum Zaharia Munteanu, Alexandru Borza, Alexandru Ciura, au adresat

2) Publicul strigând »Ura! Trăiască România Mare!» cu ocazia sfințirii steagului Român la 14 Noiembrie n. în Viena.

Viena, 14 noiembrie 1918. Sfințirea drapelului Consiliului Național Român Militar. Sursă: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/ro/1/1d/Drapel_CNRM1.jpg

ro.) Poporul din comuna Gălțu înainte de plecare jucând hora.

participanților un emoționant: „Bine ați venit în sfânta cetate de durere și slavă a neamului românesc!”⁷⁴. Preoți, învățători, zeci de mii de țărani intrau pe marea poartă a lui Mihai Viteazul, împodobită cu drapele, în timp ce pancardele indicau comunele. Corespondentul *Az Ujság* (Ziarul) descria atmosfera de sărbătoare: „Nu am văzut niciodată un număr atât de mare de țărani împreună. Defilează puterea strămoșească și toată lumea cântă. Separat merg grupuri de fete îmbrăcate în costume naționale. Pe străzi nici nu te mai poți mișca. Mulțimile așteaptă afară strigând, vâjâind ca un val de zeci de mii de oameni. Peste câteva minute începe istoria”⁷⁵. Ziarul englez *The Times* arată că peste 100.000 de români din toate părțile Transilvaniei, într-un entuziasm general, au venit spre Alba Iulia manifestând dorința unirii necondiționate a Transilvaniei cu România⁶.

În zorii zilei a avut loc slujba religioasă, iar clopotele tuturor bisericilor i-au anunțat pe oameni despre începutul acestui moment istoric. La ora 10 avea loc deschiderea Adunării, unde a fost citită Rezoluția Marii Adunări Naționale, de către Vasile Goldiș, prin care se hotăra Unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România⁷. Actul unirii prevedea o serie de măsuri democratice precum: egalitatea tuturor cetățenilor țării, indiferent de credințe sau confesiuni religioase, de origine etnică sau de limbă; se decreta votul universal, egal, direct și secret; libertatea presei; se proclama și realiza reforma agrară radicală, apreciată ca fiind una dintre cele mai vaste în Europa. La ora 11, Gheorghe Pop de Băsești lua cuvântul, propunându-le celor prezenți „să pună piatra fundamentală a fericirii neamului românesc”⁸. Adunarea a salutat eliberarea națiunilor subjugate până atunci de Monarhia austro-ungară (cehi, slovaci, sârbi, croați, austrieci,

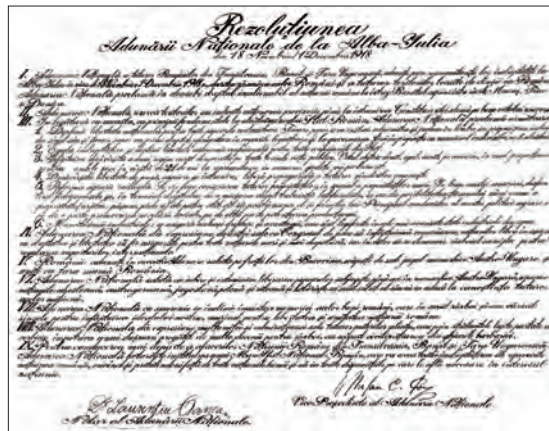
polonezi, ruteni etc.). Iuliu Maniu sublinia mai departe importanța unității naționale de stat. După încheierea ședinței din sala Unirii, oratori precum, Miron Cristea, episcopul Caransebeșului, Iuliu Hossu, episcopul Gherlei, Aurel Vlad și Aurel Lazăr, au comunicat celor peste 100.000 de oameni, cele discutate în acel important moment. Corespondentul *Az Ujság* sublinia faptul că în aceea atmosferă înălțătoare se încheia cel mai însemnat act din istoria milenară a poporului român⁹. Delegația care urma să prezinte actul unirii regelui Ferdinand a fost formată din episcopii Miron Cristea și Iuliu Hossu și fruntașii politici Vasile Goldiș și Alexandru Vaida-Voevod. Confirmarea unirii Transilvaniei cu România s-a făcut prin Decretul Lege nr. 3.631 din 11/24 decembrie 1918, care a primit votul Parlamentului în 29 ianuarie 1919.

În zilele următoare proclamării unirii, în orașul Alba Iulia, a persistat o atmosferă de bucurie și s-au ținut discursuri impresionante de către cărturarii vremii.

Aflat pe câmpia de la Alba Iulia, Lucian Blaga susține, în calitate de martor al evenimentului, existența unei conștiințe istorice, subliniind că pregătirea, „se făcuse vreme de sute de ani”, că atunci se „puseseră temeiurile unui alt Timp, că românii sunt părtași la un act care se realiza prin puterea destinului”¹⁰. Nicolae Iorga afirmă că „au vorbit atunci – la 1 decembrie 1918 – veacuri de avânt zdrobite și speranțe împiedicate”¹¹, iar Garabet Ibrăileanu spune că Marea Unire a fost receptată de contemporani și transmisă urmașilor ca „o zi pentru eternitate”¹². „România nu poate fi întreagă fără Ardeal – mărturisirea Nicolae Titulescu – Ardealul e leagănul care i-a ocrotit copilăria, e școala care i-a întemeiat neamul, e farmecul care i-a susținut viața, e scânteia care aprinde energia. Ardealul e românismul în restriște, e întărirea care îndepărtează vrăjmașul, e viața care cheamă viața. Ardealul nu e numai inima României politice, e inima României geografice”¹³.

1 decembrie 1918 a devenit o sărbătoare a unității de neam și de credință, când s-a împlinit un ideal de veacuri, o dorință străveche de unitate a poporului român, solidificată prin lupte și jertfe a numeroase generații de înaintași.

Un rol considerabil în afirmarea unității culturale l-au avut scriitorii și publiciștii, care prin creațiile lor au evidențiat tradițiile, istoria, viața românilor, sentimentul de dragoste față de pământul natal și față de întreaga națiune și au militat pentru dezvoltarea conștiinței naționale. Vasile Alecsandri rostește cu mândrie: „Hai să dăm mână cu mână/ Cei cu inimă română./ Să învățăm hora frăției/ Pe pământul României!” (*Hora Unirii*). George Coșbuc își mărturisește

Sursă: <https://cdn.stirimonedene.fanatik.ro/wp-content/uploads/2018/11/ziua-nationala-in-an-centenar-ce-s-a-intamplat-pe-1-decembrie-1918-3.jpg>

Sursă: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/dc/Alba_Iulia_Resolution.jpg

dragostea față de: „Patria ne-a fost pământul/ Unde ne-au trăit strămoșii” (*Patria Română*). Mihai Eminescu închina țării sale emoționantele cuvinte: „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,/ Țara mea de glorie, țara mea de dor?/ Brațele nervoase, arma de tărie./ La trecutu-ți mare, mare viitor!// Fiarbă vinu-n cupe, spumege pocalul,/ Dacă fiii-ți mândri aste le nutresc/ Căci rămâne stânca, deși moare valul,/ Dulce Românie, asta ți-o doresc” (*Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie*). Alexei Mateevici a preamărit „Limba noastră-i o comoară/ În adâncuri înfundată/ Un șirag de piatră rară/ Pe moșie revărsată” (*Limba noastră*). Barbu Ștefănescu-Delavrancea, referindu-se la caracterul unitar al teritoriului și poporului român, susținea: „Carpații nu ne despart, ci ne întregesc, în ei s-au adăpostit și cei de dincolo și cei de dincoace de ei. Carpații sunt osul de rezistență al nostru, șira spinării care nu s-a încovoiat și nu se va rupe niciodată, decât cu cel din urmă om dintre noi”¹⁴. Poeziile lui George Coșbuc, Ștefan Octavian Iosif, Miron Pompiliu, romanele lui Ioan Slavici, Ion Gorun, monografiile istorice ale lui Alexandru Papiu-Ilarian și Nicolae Densușianu, picturile lui Constantin Lecca au fost chemări la luptă pentru unitate și independență.

Oameni de cultură și știință renumiți și-au desfășurat activitatea în perioada Marii Uniri. S-au remarcat printr-o activitate bogată, poetul, dramaturgul și eseistul Lucian Blaga, Alexandru Borza (1887-1971), întemeietorul Grădinii Botanice din Cluj-Napoca, botanistul Emil Pop (1897-1974), fondatorul școlii românești de palinologie, scriitorii Radu Stanca (1920-1962), Ion Agârbiceanu (1882-1963)¹⁵.

România de după 1918, mai ales în perioada interbelică, a oferit condițiile unei efervescente de idei, cultura românească apropiindu-se intens de standardul european. Prin intermediul culturii o națiune devine durabilă. Simion Bărnuțiu în cadrul Adunării de la Blaj îndemna „la cultură națională cu puteri unite” și considera „cultura fiecărui popor, măsura fericirii și securității lui”¹⁶. Cultura se referă și la instrumentele ei: limbă, obiceiuri, atitudini, conformație sufletească specială și dacă în toate acestea se poate recunoaște germenele unei dezvoltări, a unei înfloriri culturale cu caracter deosebit, original, atunci dovada viabilității aceluia popor e făcută¹⁷. Eliminarea impedimentelor politice și naționale a îngăduit accesul larg la valorile culturii românești și a oferit posibilitatea afirmării noastre la nivel internațional. După Marea Unire s-a remarcat o veritabilă explozie a tipăritului de ziare, reviste, cărți oglindind viața politico-socială, culturală, economică a neamului românesc, a contribuției lui la patrimoniul culturii universale. Era reflectată evoluția

tendințelor, a mișcărilor de idei în diferite domenii, se prezentau dovezi ale politicilor guvernamentale și imaginea țării cu caracteristicile și aspectele ei de unicitate și se ofereau dovezi asupra capacității de creație a poporului român și a modului în care era percepută țara noastră în afara granițelor, aspecte care au contribuit fundamental la definirea identității naționale. România – aprecia Tudor Vianu – a devenit aptă să intre în dialogul universal al culturilor, aducându-și cu mai multă rodnicie contribuția la reformularea sau soluționarea unor probleme cheie ce confruntau conștiința umanității¹⁸. Intellectualitatea, implicată puternic în înfăptuirea Marii Uniri, considera că începe o nouă etapă în istoria neamului și că menirea oamenilor de cultură și de știință este de a edifica o cultură superioară, care să contribuie la progresul universal și să se remarce prin pecetea particulară a geniului național românesc¹⁹.

Învățământul a reprezentat în această perioadă un important factor de unitate culturală, prin circulația valorilor culturale românești și prin modelarea generațiilor tinere în spiritul acelor valori²⁰. S-au deschis numeroase școli primare și pedagogice, licee, cămine culturale, biblioteci. Intelctuali de marcă precum Vasile Goldiș, Timotei Cipariu, Andrei Bârseanu, Virgil Onișiu au tipărit numeroase manuale școlare și lucrări pedagogice²¹.

Democratizarea societății, reforma agrară, acordarea votului universal, intrarea românilor în viața politică a avut ca rezultat creșterea nivelului de cultură. Dezvoltarea învățământului, posibilitatea completării studiilor, perfecționarea în variate domenii, participarea la conferințe internaționale, publicarea unor rezultate valoroase în străinătate au înlesnit valorificarea potențialului cultural-științific la cote înalte²².

După Unirea de la 1918, România și-a mărit teritoriul cu 115%, iar populația cu 134%, devenind astfel un stat de mărime medie, aflându-se pe locul al optulea în privința populației și al zecelea după suprafață între cele 28 de state ale Europei. Potențialul ei financiar a crescut considerabil, s-au modernizat structurile ei economico-sociale, dar și instituțiile politice.

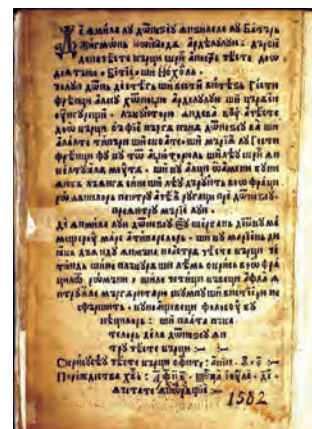
Unitatea țărilor române a stat la temelia formării culturii naționale. Un rol important în devenirea noastră l-a avut și Biserica, ea transmițând prin predică și prin tipărirea cărților bisericești, prin îndemn și implicare directă, mesajul de

5.) Vorbirea D-lui Ministru Dr. Aurel Vlad cu ocaziunea constituanței în Alba-Iulia la 1 Decembrie n. 1918 ridicând mâna în semn de jurământ solemn, că de aici încolo una vom fi toți românii nedespărțiți pe vecie.

Palia de la Orăștie. Stema familiei Báthory în partea de sus a imaginii. Sursă: <https://tiparituriromanesti.files.wordpress.com/2011/12/paliia-1.jpg>

Palia de la Orăștie. Pagina din prefață. Sursă: <https://tiparituriromanesti.files.wordpress.com/2011/12/paliia-2.jpg>

unitate națională și de credință: „Românii – afirma Nicolae Iorga – au trăit într-o comunitate religioasă de cel puțin 300 de ani, și aceasta a produs în ceea ce privește sentimentul general de unitate românească, cel mai mare efect”²³. Prefețele tipăriturilor din secolele XVI-XVII au mărturisit constant destinația lor pentru toți românii. Cuvântul de început la „Cartea românească de învățătură” (Iași, 1643) era către tot neamul românească. Denumirea de *români* apare pentru prima dată în „*Palia de la Orăștie*” (1582).

Faptul că românii, deși separați, aveau aceeași origine, limbă și credință, este confirmat și de mitropolitul Varlaam al Moldovei în „*Răspunsul împotriva catehismului calvinesc*” (1645). Liturgia săvârșită în limba română în toate provinciile locuite de români a constituit un factor important de unificare spirituală, de dezvoltare a identității naționale și a culturii românești²⁴. Mihai Eminescu a numit Biserica Ortodoxă Română „maica spirituală a neamului românesc, care a născut unitatea limbii și unitatea etnică a poporului”²⁵. Un număr remarcabil de slujitori ai Bisericii s-au aflat în primele rânduri ale luptei pentru unitate, precum Nicolae Bălan, viitorul mitropolit, episcopul Miron Cristea, episcopul Ioan Papp, protopopul Gheorghe Popovici, secretarul eparhial Cornel Corneanu, teologul Petre Barbu ș.a. Vasile Goldiș în cadrul unei Adunări Eparhiale din 18-20 mai 1930 îi spunea episcopului Grigorie Comșa următoarele: „În cuvântarea ce ai rostit ai spus că gradul de cultură trebuie judecat după măsura iubirii creștine. Cu adevărat, istoria omenirii nu este altceva decât povestea zbuciumărilor de a realiza iubirea între oameni și toate civilizațiile se judecă după măsura realizării acestei iubiri, după concepția oamenilor despre dreptatea ce trebuie să stăpânească între dânșii, ca reflex al acestei iubiri... Iubirea este izvorul, esența și țelul vieții [...] unora li s-a hărăzit destinul de a lepăda trudnica războire pentru viața zilelor și a purta farul ce luminează calea eternității, care este calea iubirii”²⁶. Biserica Ortodoxă Română a susținut mereu năzuințele de unitate și libertate ale românilor, Unirea Principatelor, dobândirea Independenței de stat și Marea Unire. O consecință majoră a Marii Uniri a fost ridicarea Bisericii Ortodoxe Române la rangul de Patriarhie în 1925.

În fruntea luptei pentru unire a fost o generație ce avut în fruntea ei români care s-au identificat cu idealurile neamului: Ion I. C. Brătianu, Nicolae Iorga, Take Ionescu, Vasile Goldiș, Gheorghe Pop de Băsești, Octavian Goga, Mihail Sadoveanu, Duiliu Zamfirescu, Aurel Vlad ș.a.²⁷.

Aceștia au fost „făuritori ai întregirii naționale, oameni care au dus lupta grea de luminare a conștiinței românești, și care la o răspântie a istoriei și a evenimentelor, au avut bărbăția de a alege calea dreaptă”²⁸. Unirea proclamată la Alba Iulia a fost o încoronare a tuturor unirilor și „răsplata tuturor generațiilor, care au suferit, care și-au dat viața și a fost o mângâiere și o satisfacție pentru acele multe sute de mii de soldați, care își dorm somnul de veci pe pământul sfânt, udat cu sângele lor”²⁹. La 27 iulie 1990, Parlamentul român a hotărât ca 1 decembrie să devină Ziua Națională a României.

Ziua de 1 decembrie 1918 rămâne o zi a bucuriei, „miracolul din epoca modernă”³⁰, în care poporul nostru și-a recăpătat demnitatea morală, unitatea, independența și libertatea, „Să fim stăpâni în casa noastră!”³¹, aspect fundamental, ce a permis o dezvoltare fără precedent a vieții românești în toate domeniile de activitate.

Sursa imaginilor: Biblioteca Academiei Române. Colecții Speciale.

Note:

1. CIOBOTEA, Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. *Pastorală Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române la prima Duminică a Postului Nașterii Domnului din anul 1918*. București: Tipografia Cărților Bisericești, p. 1.
2. POPA, Mircea ; TAȘCU, Valentin. *Istoria presei românești din Transilvania*. București: Tritonic, 2003, p. 254.
3. PASCU, Ștefan. *Marea Adunare națională de la Alba Iulia*. Cluj: Universitatea „Babeș-Bolyai”, 1968, p. 372.
4. Ibidem, p. 374.
5. *Az Ujság*, nr. 263, 3 dec. 1918, p. 3.
6. PASCU, Ștefan. *Op. cit.*, p. 377.
7. *Românul*, nr. 20, 20 nov./3 dec. 1918, p. 2.
8. Ibidem, p. 3.
9. *Az Ujság*, nr. 263, p. 3.
10. PLATON, Gheorghe. Desavârșirea unității naționale a statului național. În: *Academica*, nr. 1-2, 1998, p. 40.
11. Ibidem, p. 41.
12. Ibidem, p. 41.
13. Discursul lui Nicolae Titulescu din 3 mai 1915: România nu poate fi întreagă fără Ardeal. Disponibil pe Internet la adresa <https://www.viata-libera.ro/vlg-cultura/106528-discursul-lui-nicolae-titulescu-din-3-mai-1915-romania-nu-poate-fi-intreaga-fara-ardeal>, accesat în 18.11.2018.
14. *Epoca*, 1915, nr. 305, 5 noiembrie, p. 2.
15. PASCU, Ștefan. *Alba Iulia 2000*. Alba Iulia, 1975, p. 496.
16. CONSTANTINESCU, Miron ; PASCU, Ștefan ș.a. *Desavârșirea unificării statului național român. Unirea Transilvaniei cu vechea Românie*. București: Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1968, p. 316.
17. *Românul*, anul I, nr. 127, 1911, p. 1-2.
18. AGRIGOROAIEI, Ion ; IACOB Gheorghe ; BURUIANĂ, Ovidiu-Ștefan. Politică și cultură în România interbelică. Disponibil pe Internet la adresa history.uaic.ro/wp-content/.../2016sem1-Politica-si-cultura-inRomania-interbelica.pdf, accesat în 18.11.2018.
19. CERNICA, Simona. Noi dimensiuni culturale după Marea Unire. Disponibil pe Internet la adresa <https://maganews.ro/2018/04/noi-dimensiuni-culturale-dupa-marea-unire>, accesat în 18.11.2018.
20. MĂDUȚA, Cristian. Problematika identității naționale la Vasile Goldiș (Viziunea filosofică a lui Vasile Goldiș). Disponibil pe Internet la adresa https://www.researchgate.net/publication/282731376_Grec_Ioan_Marius_95_de_ani_de_la_MAREA_UNIRE_culegere_de_studii, accesat în 18.11.2018.
21. Ibidem.
22. CERNICA, Simona. *Op. cit.*, accesată în 18.11.2018.
23. IORGA, Nicolae. *Dezvoltarea ideii unității politice a românilor*. București: Editura Casei Școalelor, 1915, p. 26.
24. CIOBOTEA, Daniel. *Op. cit.*, p. 2.
25. EMINESCU, Mihai. *Opere*. București: Editura Academiei Române, 1989, vol. 13, p. 168.
26. GREC Marius ; BOIA Stelean-Ioan. *Aradul și Marea Unire din 1918: culegere de studii*. Arad: „Vasile Goldiș” University Press, 2008, p. 92-93.
27. FLORESCU, Gheorghe. Generația Marii Uniri. În: *Revista de istorie*, nr. 10, 1983, p. 961.
28. Ibidem, p. 961.
29. Ibidem, p. 962.
30. ZUB, Alexandru. Unirea în perspectiva istoriei naționale. În: *Mitropolia Moldovei și Sucevei*, nr. 1-3, 1985, p. 5.
31. Ibidem, p. 5.

Publicații din perioada Marii Uniri. Almanahul «Universul» 1920

drd. Mihaela RACOVÎȚEANU, expert
Institutul Cultural Român. Centrul Național al Cărții
e-mail: cennac@icr.ro

Perioada de după Primul Război Mondial și unificarea țării este și începutul modernității europene, la care România a dorit să subscrie. În primii ani de după aceste evenimente majore au fost luate măsuri politice, economice și sociale de mare impact asupra țării, cu scopul de a consolida unirea și ceea ce s-a câștigat prin ea și, de aceea, perioada 1918-1921 se poate numi *perioada de consolidare a unirii* sau *perioada Marii Uniri*.

Perioada Marii Uniri se află, din punct de vedere temporal și cultural, sub civilizația cărții modernizatoare. Cultura scrisă cunoaște o ascensiune remarcabilă, iar publicațiile își schimbă valoarea spirituală și materială prin calitatea conținutului, a graficii, a prețului hârtiei și a tiparului.

Ion Dongorozi, în „*Anuarul Graficei române*”, publicat în 1927, afirma: „Revistele și cărțile imprimate de la război încoace, cu toată lipsa de cititori și cu toată scumpetea tiparului și hârtiei sunt incontestabil cu mult mai bine lucrate decât cele din epoca anterioară marelui război.”¹ Publicațiile periodice românești (ziare, reviste, calendare, almanahuri, anuare, anale, buletine etc.) contribuie la progresul societății în general, al poporului și limbii române în special și au un rol foarte important în consolidarea bazelor democratice ale statului modern.

Prezentul studiu are un caracter interdisciplinar, prin abordarea din perspectivă biblioteconomică a publicității pentru *almanah*, ca unitate bibliografică, în presa din perioada Marii Uniri. Obiectivul este identificarea în paginile ziarului „*Universul*” a formelor de promovare pentru *Almanahul «Universul»* și modalitatea prin care se face această promovare.

Conform definiției din „*Lexicon*”, almanahul este o „publicație calendaristică cu conținut variat, care de regulă se adresează unei anumite categorii de cititori”², Virgil Olteanu specificând că, spre deosebire de calendar, almanahul este specializat pe un domeniu și conține și date astronomice. Cu alte cuvinte, almanahul nu este un termen sinonim cu calendarul. Nici Mircea Regneală nu apreciază almanahul ca fiind echivalent cu calendarul. În „*Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării*”, termenul de almanah apare ca „publicație serială destinată unei categorii specifice de cititori.”³

În „*Tratat de biblioteconomie*”, almanahul este un „compendiu anual cu sfaturi practice, fapte diverse, curiozități, statistici curente sau retrospective, date istorice, date despre vreme, fenomene ale naturii, glume, sfaturi medicale, agricole, gospodărești etc.”⁴ având o largă adresabilitate

către public. În funcție de conținut, același specialist împarte almanahurile în două categorii: generale și tematice.

„*Universul*”, cel mai răspândit și citit cotidian de informație din perioada Marii Uniri, este atractiv nu numai datorită prețului mic, ci și datorită prezentării editoriale de excepție: „*Universul* reușește să se impună opiniei publice printr-o paginație modernă, datorită lui Cazzavillan.”⁵ Publicitatea devine un factor catalizator al societății, tirajele mari și prețurile mici contribuind direct la creșterea câștigurilor și la circulația mai facilă a informației și, indirect, la sporirea dorinței populației de a *ști carte* și la accelerarea procesului alfabetizării.

Ca un adevărat trust de presă, cu rețea de distribuție în toată țara și tiraje foarte mari, „*Universul*” edita o varietate de documente proprii, *cu priză* la masa populară și nu numai. *Almanahul «Universul»*, un periodic anual, util, interesant și distractiv prin caracterul său enciclopedic, era o *carte* sau o *antologie curentă* ce avea nobila misiune de a răspândi cultura în rândul maselor. Conținea calendarul anului și o mulțime de materiale științifice, texte literare, curiozități, sfaturi casnice, amuzament, maxime și cugetări, evenimente redade într-un limbaj facil pentru a fi accesibil tuturor, mari sau mici.

Almanahul era ieftin și practic, avea o copertă color și ilustrații la interior, ceea ce îi conferea avantajul de a putea fi oferit în dar sau statutul de document indispensabil în orice casă. Poate și datorită faptului că în cotidian apăreau anunțuri și reclame care promovau almanahul, edițiile se epuizau rapid, fiind nevoie să se tipărească altele.

Prezentul articol urmărește analiza formelor de promovare a *Almanahului «Universul» 1920*, în paginile cotidianului „*Universul*”, colecția 1920 și se dorește a fi un studiu documentar. Concret, se face o analiză metodică și intenționată, printr-o observație aplicată colecției menționate. Întocmirea fișelor de lectură este urmată de prelucrarea informației obținute și analiza subsecventă pentru obținerea rezultatelor.

Astfel, am identificat un anunț pentru „*Almanahul ziarului Universul pe anul bisect 1920*”, în ziarul de duminică, 4 ianuarie 1920, ce relevă o reclamă de formă dreptunghiulară, cu text și elemente grafice, identificabilă și prin mărime: 30 rânduri de ziar pe două coloane de publicitate. Încadratura este un chenar de două linii pe laterale și în partea de jos, închis în partea de sus cu două ornamente florale stânga-dreapta, flancând verbul imperativ folosit la persoana a doua plural: „*Procurați-vă*”, într-un dreptunghi de dimensiuni mai mici. Urmează textul propriu-zis al reclamei prin care, după

ce cititorii sunt îndemnați să-și procure almanahul, li se oferă informații despre publicație. „*Almanahul ziarului «Universul» pe anul bisect 1920*, care s-a tipărit într-o nouă ediție, prima epuizându-se. Cel mai nimerit cadou de sărbători, ieftin și practic, 3 lei exemplarul. La comenzi mai mari se face rabat de 25 la sută.”⁷⁶ Astfel, cititorii aflau că almanahul era retipărit într-o nouă ediție fiind un cadou potrivit de sărbători, *ieftin și practic*, pe care oricine putea să-l achiziționeze cu 3 lei exemplarul. Textul este tipărit cu litere îngroșate, iar unele dintre cuvinte, mai evidente percepției vizuale, sunt scrise cu majuscule (titlul, ediția și prețul almanahului). Informațiile suplimentare, precum justificarea reeditării sau cea referitoare la comenzile mai mari pentru care editorii aplicau un rabat comercial de 25%, apar scrise cu litere mici. Blocul de text este centrat și cuvintele singulare pe rând sunt completate de semne grafice reprezentate de câte două linii orizontale care duc până la chenar.

În ziua următoare, 5 ianuarie 1920, reclama apărea din nou în ziar cu aceleași informații bibliografice despre almanah (titlu, preț, rabat), dar într-o altă prezentare grafică: fără ornamente, de dimensiuni mai mici și un text ușor modificat prin folosirea mai multor epitete la superlativ. „Cel mai modest dar tot deodată cel mai plăcut și mai interesant dar de sărbători este *Almanahul ziarului «Universul»* cu un foarte bogat și variat text literar, științific, distractiv, ilustrat. 3 lei exemplarul. La comenzi mai mari se face rabat de 25 la sută”⁷⁷.

Almanahul nu era doar *cel mai nimerit* cum fusese descris în ziua precedentă, ci și *cel mai modest și cel mai plăcut și mai interesant* cadou de sărbători, cuvintele cele mai evidente (îngroșate și cu majuscule) fiind epitetele folosite în caracterizarea almanahului (titlul și prețul). De această dată nu se mai specifica în titlu pentru ce an era publicația, respectiv *anul bisect 1920*, dar se dădeau informații suplimentare despre conținut, cuvintele fiind subliniate în text; cele legate de oferirea reducerii de 25% apar tipărite cu caractere italice.

Reclama în forma grafică și de conținut din data de 4 ianuarie se repetă identic în ediția din 7 ianuarie 1920⁸. În același număr, pe o altă pagină, apărea o listă de cărți aflate în vânzare la editura *Universul* între care se regăsește „*Almanahul ziarului Universul pe anul 1920*, cu mai multe clișee. Lei 3.”⁷⁹ Reclama în formă restrânsă, din data de 5 ianuarie, pentru *Almanahul ziarului Universul* se repetă¹⁰ și în 12 ianuarie 1920.

Reclame la *Almanahul ziarului «Universul»* din 4 și 5 ianuarie 1920, *Universul*.

Din octombrie 1920, sunt inserate anunțuri tip *reclamă* pentru următorul număr al publicației seriale, care la sfârșitul lunii urma să apară pe piață, ca un adevărat eveniment cultural.

Din studiul colecției pe anul 1920 a *Universului* rezultă un număr de 41 de anunțuri și reclame în care se identifică termenul *almanah*, toate fiind cu referire la *Almanahul ziarului «Universul»*. Prima formă de manifestare a promovării se identifică în data de 4 ianuarie, iar ultima în 9 decembrie 1920. Din totalul de 41 de anunțuri, patru sunt reclame pentru *Almanahul ziarului «Universul» pe anul bisect 1920* iar 37 sunt pentru *Almanahul ziarului «Universul» pe anul 1921*. Cel mai răspândit cotidian în rândul populației recurge astfel la promovarea prin reclame inserate în paginile sale, deoarece ea prezintă avantajul de a fi cel mai „la îndemână” și mai eficient mod de a-și face cunoscute propriile publicații, printre ele și almanahul.

Note:

1. SIMONESCU, Dan ; BULUȚĂ, Gheorghe. *Scurtă istorie a cărții românești. Cu un capitol despre Cartea românească în Basarabia de Iurie Colesnic*. București: Demiurg, 1994, p. 79.
2. OLTEANU, Virgil. *Din istoria și arta cărții. Lexicon. Vademecum pentru cititori, editori, ziariști, tipografi, bibliotecari, librari, documentariști, arhiviști, muzeografi, profesori și studenți*. București: Editura Enciclopedică, 1992, p. 25.
3. REGNEALĂ, Mircea. *Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării*, ediția a 2-a revăzută și adăugită. vol. 1: literele: A-L. București: F.A.B.R., 2001, p. 34.
4. REGNEALĂ, Mircea (coord.) *Tratat de biblioteconomie, vol I. Biblioteconomie generală*. București: Editura ABR, 2013, p. 164.
5. HANGIU, Ion. *Dicționarul presei literare românești 1790-2000*. Ediția a 3-a. București: Editura ICR, 2004, p. 718.
6. *UNIVERSUL*, an 38, nr. 49, duminică, 4 ianuarie 1920, p. 2.
7. *UNIVERSUL*, an 38, nr. 50, luni, 5 ianuarie 1920, p. 2.
8. *UNIVERSUL*, an 38, nr. 51, miercuri, 7 ianuarie 1920, p. 3.
9. *UNIVERSUL*, an 38, nr. 51, miercuri, 7 ianuarie 1920, p. 5.
10. *UNIVERSUL*, an 38, nr. 52, luni, 12 ianuarie 1920, p. 2.

Bibliografie:

Monografii:

1. HANGIU, Ion. *Dicționarul presei literare românești 1790-2000*. Ediția a 3-a. București: Editura ICR, 2004.
2. OLTEANU, Virgil. *Din istoria și arta cărții. Lexicon. Vademecum pentru cititori, editori, ziariști, tipografi, bibliotecari, librari, documentariști, arhiviști, muzeografi, profesori și studenți*. București: Editura Enciclopedică, 1992.
3. REGNEALĂ, Mircea. *Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării*, ediția a 2-a revăzută și adăugită. vol. 1: literele: A-L. București: F.A.B.R., 2001.
4. REGNEALĂ, Mircea (coord.) *Tratat de biblioteconomie, vol I. Biblioteconomie generală*. București: Editura ABR, 2013.
5. SIMONESCU, Dan ; BULUȚĂ, Gheorghe. *Scurtă istorie a cărții românești. Cu un capitol despre Cartea românească în Basarabia de Iurie Colesnic*. București: Demiurg, 1994.

Publicații periodice:

1. *UNIVERSUL*, colecția 1920.

O instituție în schimbare într-o lume în schimbare

prof. dr. Renaldas GUDAUSKAS, director general
Biblioteca Națională a Lituaniei „Martynas Mažvydas”
e-mail: biblio@lnb.lt

Bibliotecile sunt martorii unei perioade de transformare socială, iar principalele lor activități sunt orientate spre schimbare. Acest lucru este reiterat de Federația Internațională a Asociațiilor și Instituțiilor de Bibliotecă (IFLA). Fenomenul de astăzi al „schimbării în cadrul schimbării” surprinde esența unei biblioteci moderne și oferă o sursă de inspirație pentru activitatea strategică și pentru cea de zi cu zi a bibliotecarilor. Biblioteca Națională a Lituaniei „Martynas Mažvydas” este, de asemenea, în curs de transformare. Schimbarea rolului și a priorităților noastre a fost foarte bine primită de intelectualii care lucrează și cooperează cu noi. Rezultatele unui sondaj realizat în 2018 par optimiste: 75,4% dintre respondenți au afirmat că sunt mulțumiți de serviciile Bibliotecii Naționale. Totuși, există un segment al societății care nu a avut niciodată nevoie de bibliotecă și, pentru a-l aduce alături de noi, avem sarcina de a-l atrage în activități de bibliotecă, inclusiv în cele ale Bibliotecii Naționale ca instituție națională și socială. Chiar și în lumina tuturor schimbărilor din era digitală, biblioteca își păstrează misiunea de a aduna și gestiona ceea ce a fost creat în Lituania de-a lungul secolelor.

Biblioteca percepută ca un proces

M-am concentrat recent pe conceptul de bibliotecă percepută ca un proces, care nu este niciodată același de la o zi la alta, deși conținutul său principal rămâne același. În fiecare zi, bibliotecile sunt îmbogățite cu noi fenomene care apar în societate și care pot completa activitățile

convenționale din bibliotecă, funcțiile și misiunea sa generală. Eu văd în primul rând biblioteca asemenea unui manager de date, informații și cunoștințe, mai degrabă decât un simplu depozit de informații (ea păstrându-și, bineînțeles, funcția de preservare). Bibliotecile moderne de astăzi, ca, de exemplu, Biblioteca Națională a Olandei, păstrează cea mai mare parte a patrimoniului cultural național în spații de depozitare bine securizate, iar clădirea principală este locul cu cea mai intensă circulație a informațiilor, proces foarte rapid, deoarece este nevoie de informații și decizii rapide, precum și de surse de informații rapide și credibile. Acest lucru se încadrează acum în sfera misiunii noastre, deoarece apariția fenomenului „fake news” a accentuat nevoia unor calificări superioare ale bibliotecarilor, astfel încât ei să fie capabili să recunoască dezinformarea și știrile false în marea agitată a informațiilor și să-i ghideze pe utilizatorii bibliotecii spre surse sigure și corecte de informații.

Personalul bibliotecii și noua realitate

Bibliotecile de astăzi se bazează pe o gamă largă de abilități. O bibliotecă poate angaja nu numai bibliotecari cu pregătire în biblioteconomie, ci și artiști, ingineri, programatori, jurnaliști, istorici, filologi, manageri sau profesioniști ai culturii. Combinația abilităților lor creează forța interioară și caracterul unic al organizației. Din punct de vedere istoric, bibliotecile au apărut mai devreme decât cărțile pentru că o bibliotecă este un depozit pentru toate formele de informații.

Clădirea bibliotecii. Foto de Irmantas Gelūnas.

Biblioteca pregătită pentru cea de-a 100-a aniversare.
Foto de Vygaudas Juozaitis.

Eu cred că Biblioteca Națională a Lituaniei urmează această direcție de succes. Pe de o parte, am suferit o transformare rapidă, iar pe de altă parte, în timp ce am abordat problemele referitoare la remodelarea bibliotecii noastre, am avut timp să reflectăm asupra utilizării potențiale a spațiilor sale și a gamei de activități. Ca să ne dezvoltăm propriul concept. Care sunt nevoile oamenilor moderni? Care sunt așteptările lor de la o bibliotecă modernă? Ce activități ar trebui să se desfășoare în spațiile renovate ale bibliotecii? Cum ne putem asigura că biblioteca noastră devine un centru inovator al vieții comunitare? Astăzi, nu este suficient ca o bibliotecă să se bazeze pe algoritmul „cărți-cititor-bibliotecar”. Trebuie să ne gândim la transformarea tehnologiei. O carte este o modalitate lentă de a răspândi informația. Atunci când ai nevoie de acces rapid la informații sau pentru a obține un avantaj competitiv, nu te poți baza doar pe cărți, astfel că ar trebui să intre în joc și diferite alte surse de informare.

Biblioteca noastră se străduiește să reflecte această nouă realitate, asigurându-se că este capabilă să răspundă nevoilor profesionale, intelectuale și spirituale ale noilor vizitatori ai bibliotecii, ale cititorilor sau pur și simplu ale persoanelor care doresc să crească și să se dezvolte.

O instituție socială proactivă

Nu ne putem gândi la o bibliotecă ca la un depozit de cărți. Este mult mai mult decât atât. Este, de asemenea, un sanctuar spiritual pentru mulți, un hub al activităților științifice și o sursă de educație și cultură, precum și o resursă valoroasă pentru procesele economice și proiectele de importanță națională ale țării. Ea păstrează cunoașterea generațiilor trecute și această cunoaștere nu ar trebui să fie pasivă. Ceea ce vreau să spun este că ar trebui să vedem bibliotecile ca pe niște instituții sociale proactive. În această lume dinamică și în continuă schimbare, o bibliotecă nu poate fi doar o oază liniștită de calm; ea ar trebui, de asemenea, să fie definită de viteză. În lumea modernă de azi, viteza este o condiție necesară pentru succes.

Pentru mine, o organizație este o colecție de oameni cu propriile lor competențe unice. Dar acestea nu ar trebui să fie competențele, aptitudinile și abilitățile de ieri sau cele care servesc doar funcțiile clasice ale bibliotecii, pentru că o bibliotecă modernă trebuie să angajeze creatori de scenarii care au bune cunoștințe despre cultură, educație, industrii

Elementul central din interiorul bibliotecii este scara din marmură albă.
Foto de Irmantas Gelūnas.

Sala lituaniană de lectură. Foto de Vygaudas Juozaitis.

creative și alte tipuri de „ecosisteme”. (Nu vreau să reduc în niciun caz importanța biblioteconomiei clasice, aceasta având un loc fundamental în sistemul meu de valori.)

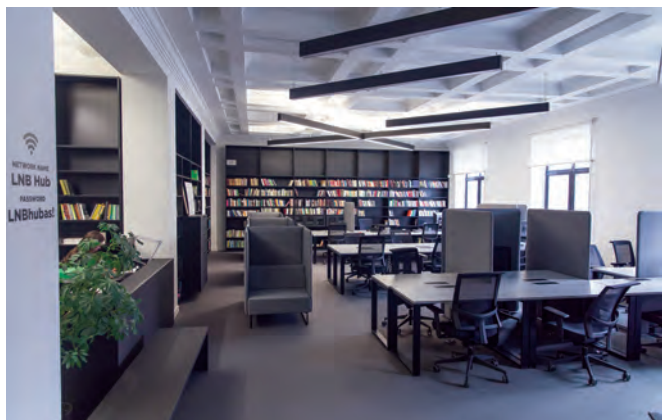
Am avut norocul să găsim oamenii potriviți. Astăzi avem o echipă excelentă. Scopul principal al activităților pe care ni le-am propus este gestionarea datelor, informațiilor și cunoștințelor, ceea ce permite bibliotecii noastre să creeze valoare și să contribuie la performanțele economice ale țării. Din acest motiv, am menținut parteneriate de succes cu cele mai importante instituții de stat și companii inovatoare de tip *startup*, cu profesioniști ai industriilor creative, cu organizații neguvernamentale și cu cele mai cunoscute instituții internaționale. Biblioteca noastră se transformă într-un inițiator al ideilor, un adevărat *think tank*. Noi creăm viziuni, facem predicții, experimentăm și căutăm soluții, indiferent dacă este vorba de un nou serviciu electronic lansat de bibliotecă (de exemplu, un instrument pentru etichetarea conținutului digital pentru promovarea unei piețe legale a proprietății intelectuale) sau de adaptarea noilor strategii de afaceri la nevoile sectorului public.

Un agent al schimbării sociale

Biblioteca Națională a Lituaniei este în creștere de la finalizarea proiectului de renovare a clădirii sale principale (2008-2016). Nu numai că ne-am renovat spațiile, dar am extins și gama de servicii și am atras un număr tot mai mare de vizitatori. Au trecut câțiva ani de la redeschiderea bibliotecii noastre după renovare. Suntem foarte fericiți de rezultatele pe care le-am obținut în această perioadă, fapt care ne inspiră să continuăm pe aceeași cale și să avem noi inițiative.

Biblioteca noastră își propune să devină un agent de schimbare socială: să creeze noi cunoștințe, să inițieze procese culturale, sociale și economice, să găsească modalități de consolidare a societății și a democrației prin învățare continuă, creativitate și antreprenariat. Biblioteca Națională a Lituaniei a dezvoltat o gamă largă de activități strategice pentru gestionarea fluxurilor de informații culturale, educaționale, științifice, economice și politice necesare în atingerea obiectivelor declarate.

Competența în crearea de cunoștințe este esențială în construirea unei societăți inteligente. După ce a acumulat cele mai bune practici și *know-how*, Biblioteca Națională a Lituaniei contribuie în mod activ la aceste procese, prin proiecte și activități specifice.

Spațiul hub al Bibliotecii Naționale. Foto de Vygaudas Juozaitis.

Din colecțiile Bibliotecii Naționale. Foto de Irmantas Gelūnas.

Expoziția aniversară. Foto de Vygaudas Juozaitis.

Atrium-ul de la etajul V, un loc pentru expoziții comerciale, evenimente, întâlniri. Foto de Vygailė Šukurytė.

Inaugurarea Atrium-ului destinat expozițiilor.
Foto de Vygaudas Juozaitis.

Studioul TV al bibliotecii. Foto de Irmantas Gelūnas.

Spațiul destinat copiilor a fost modernizat.
Foto de Vygaudas Juozaitis.

Citind unui câțel. Foto de Irmantas Gelūnas.

Din 1996 implementăm proiecte comune la scară largă, reunind biblioteci și alte instituții ale memoriei, pentru a sprijini incluziunea digitală a populației lituaniene. Experiența acumulată în urma acestor activități ne-a ajutat să lansăm, în 2018, mai multe proiecte importante, în valoare totală de peste 23 de milioane de euro (prin Fondul European de Dezvoltare Regională al Uniunii Europene 2014-2020). Implementarea proiectelor *Conservarea și diseminarea conținutului electronic modern; Dezvoltarea spațiului cultural virtual pentru a veni în întâmpinarea nevoilor publicului; Promovarea utilizării inteligente a infrastructurii modernizate de acces public la Internet; Lituania online* etc. ne va ajuta să ne asigurăm că rezultatele sunt durabile, facilitează dezvoltarea patrimoniului cultural digital și aduc beneficii tuturor celor care doresc să își îmbunătățească abilitățile digitale.

Un lider în domeniul digital

O altă provocare este asigurarea accesului deschis la comorile păstrate în bibliotecă. *Epaveldas.lt*, o colecție de patrimoniu cultural digitizat din bibliotecile, arhivele și muzeele lituaniene, conține peste 4,8 milioane de pagini de cărți vechi, extrem de valoroase, ziare, lucrări de artă, manuscrise, statistici bisericești, înregistrări audio și lucrări clasice din literatura lituaniană. Folosind metodologia proprie, digitizăm lucrări clasice din literatura lituaniană, realizăm recunoaștere de text și pregătim cărți electronice în diferite formate. Până în anul 2021, vom avea capacitatea tehnică de a eticheta datele recent digitizate, de a crea colecții și a asigura accesul publicului la ele. Rezultatul acestui proiect, care va fi implementat în cooperare cu 24 de instituții culturale, educaționale și ale memoriei, va include nouă noi servicii electronice care vor facilita căutarea, colectarea, gestionarea și utilizarea conținutului cultural digitizat.

Lituania este unul din liderii mondiali în ceea ce privește viteza conexiunii la Internet prin fibră optică și are o rețea bine dezvoltată de biblioteci publice cu puncte de acces la Internet. Conexiunea de Internet introdusă în majoritatea zonelor rurale ale Lituaniei în urmă cu doar un deceniu a fost considerată ca fiind o schimbare colosală. Biblioteca Națională, în colaborare cu Ministerul Culturii din Republica Lituania, a investit peste 11 milioane de euro în toate regiunile Lituaniei, în cadrul programului *Global Libraries* finanțat de Fundația „Bill și Melinda Gates”. De asemenea, am implementat două proiecte majore: *Biblioteci pentru inovare și Biblioteci pentru inovare 2*, în valoare totală de peste 32 de milioane de euro (inclusiv fondurile de la bugetul de stat și finanțarea de la Microsoft și de la alți parteneri). În Lituania a fost creată cu succes o rețea extinsă de 1.200 de puncte publice de acces la Internet. La începutul proiectului, doar 40% din populația rurală lituaniană folosea Internetul. După punerea în aplicare a proiectului, 97% din locuitorii din zonele rurale au avut acces la Internet. Pentru viitor au fost stabilite obiective importante: cei care folosesc în mod curent Internetul să reprezinte 87% din populația lituaniană, iar cei care nu folosesc Internetul să reprezinte doar 10% din populație până în 2023 (acum procentul este estimat la 22,4%). Toate aceste schimbări sunt cruciale pentru Lituania, membrii comunităților noastre urmând să devină cetățeni inteligenți, responsabili și creativi. Biblioteca Națională a participat cu succes la mișcarea digitală și este pregătită să își educe și să își instruiască utilizatorii, oferindu-le acces la tezaurul de informații sigure și de încredere.

Despre curajul de a visa

Pot spune cu convingere că noi „trăim visul”. Și, cu toate că mai rămân lucruri de făcut pentru a transforma acest vis în realitate, suntem pe calea cea bună. Biblioteca nu a fost niciodată mai populară, mai necesară și chiar mai la modă ca acum. Astăzi, Biblioteca Națională a Lituaniei „Martynas Mažvydas” este unică din punctul de vedere al noului său mix de activități. Ne deosebim de ceilalți pentru că funcționăm după modelul nostru operațional unic. Deși acest lucru poate părea un pic intimidant, el este ceea ce în știință se numește o „aplicație criminală” (killer app). Este un tip de strategie în care o inovație o înlocuiește pe cea care a existat anterior. Aniversăm 100 de ani de la înființarea Bibliotecii Naționale cu sentimente pozitive și hotărâți să continuăm activitatea noastră și să sărbătorim povestea de succes a Lituaniei, deoarece Biblioteca Națională a jucat un rol crucial în crearea și conservarea identității lituaniene. Sper că această aniversare îi va inspira și încuraja pe cei care vor contribui la conturarea viitorului Lituaniei să exploreze și să dezvolte împreună această comoară care ne aparține tuturor.

Date succinte despre Biblioteca Națională a Lituaniei

- Predecesoare a Bibliotecii Naționale, Librăria Centrală a Lituaniei a fost înființată la Kaunas (capitală a Lituaniei între 1920-1939), la 20 decembrie 1919. Primul director al bibliotecii a fost Eduards Volters (1856-1941), lingvist, etnograf și arheolog de origine letono-germană.
- Între 1919-1963, biblioteca a funcționat în Kaunas.
- În 1963, biblioteca a fost relocată la Vilnius, capitala Lituaniei. La 6 decembrie 1963, s-a mutat în actuala clădire (b-dul Gedimino, nr. 51), proiectată special în acest scop.
- În 1988, biblioteca a primit numele lui Martynas Mažvydas (1510-1563), cel care a pus bazele tiparului în limba lituaniană, odată cu publicarea, în 1547, a cărții „*Catechismusa Prasty Szadei*” (Cuvinte simple de catehism).
- La 30 mai 1989, biblioteca a primit denumirea oficială de Biblioteca Națională a Lituaniei „Martynas Mažvydas”.
- Pe lângă funcțiile sale de bibliotecă națională, din 1991, are și funcția de bibliotecă parlamentară.
- În 2003, a fost inaugurată o nouă aripă a clădirii bibliotecii, cu săli de lectură suplimentare, depozite de documente și birouri.
- În 2008, clădirea principală a fost închisă pentru renovare din cauza stării sale de degradare. Pe 2 septembrie 2016, clădirea renovată a fost deschisă cu o ceremonie solemnă. Vizitatorii susțin că Biblioteca Națională cunoaște o renaștere după ce a trecut printr-o transformare completă.
- Biblioteca atrage zilnic aproximativ 1.500 de vizitatori de toate vârstele.
- Colecțiile conțin, în total, 6,4 milioane de unități fizice și 1,8 milioane de titluri de documente. Rafturile depozitelor au o lungime combinată de aproximativ 80 de metri liniari de raft (în total aproximativ 80 km).
- Biblioteca Națională a Lituaniei deține nouă obiecte de patrimoniu documentar înscrise în Registrul Memoriei Mondiale al UNESCO.
- În fiecare an, biblioteca organizează 1.350 de evenimente, inclusiv expoziții, întâlniri, conferințe, discuții, ateliere educaționale, evenimente de lansare de carte, proiecții de film, concerte și spectacole și are o suprafață totală de 27.288,86 de metri pătrați.

Traducere în limba română de Emil Tudor.

Calenge după Bertrand, drumul lecturii în „Carnetul unui bibliotecar: de la blog la carte”

Nicoleta MARINESCU, manager și evaluator european în infodocumentare
e-mail personal: nicole.marinescu@gmail.com

Am prezentat în paginile revistei „Biblioteca”, în nr. 2 și nr. 5 / 2016, o selecție din intervențiile reputatului specialist Bertrand Calenge, apărute pe blogul său personal intitulat „Carnet de notes”, ca un omagiu personal adus distinsului profesionist, care a contribuit, prin intervențiile sale, prin articole și lucrări, la dezvoltarea și evoluția unei științe atât de complexe cum este biblioteconomia, știință într-o permanentă evoluție.

Colaboratorii săi au decis să elaboreze în memoria celui care „a adorat profesia și a iubit serviciile pe care biblioteca le poate oferi publicului său”¹, un volum-sinteză al temelor abordate pe blogul personal, al ideilor și impresiilor autorului – o muncă de Sisif, după cum mărturisește Martine Poulain în introducerea. O bogăție de informații, o enciclopedie pe care nu o poate neglija niciun adevărat specialist, iubitor al profesiei de bibliotecar.

În rândurile care urmează îmi propun să punctez principalele probleme abordate în carte, lăsând cititorului bucuria descoperirii unor afirmații la care poate s-a gândit, dar nu a avut confirmarea, a unor subiecte pentru potențiale comunicări, articole, lucrări.

Scrierile lui Bertrand Calenge au la bază chestionare serioase, de exemplu cele 150 de discuții-interviu pentru lucrarea „Accueillir, orienter, informer” din 1996, cele 1.000 de chestionare! (cu doar 138 de răspunsuri) ș.a. (De câte ori nu primim chestionare cu rugămintea de a răspunde la ele și noi le dosim în sertare și foldere?!) Reflecțiile sale

privind profesia și biblioteca te îndeamnă să gândești, să schimbi, să propui.

Fondator al unui grup de cercetători în biblioteconomie, Bertrand Calenge a coordonat, în calitate sa de director al Institutului de Pregătire a Bibliotecarilor,

colecția „La Boîte a outils”, hotărând să intre în lumea bloggerilor, cu o primă postare în data de 17 iulie 2008 și lansând astfel

acest „Carnet de notes”, adevărat ajutor în informarea și formarea bibliotecarilor și a celorlalți specialiștilor în infodocumentare, într-o profesie în schimbare rapidă a modului de lucru; blogul înregistra o ultimă intrare, a 149-a, în data de 11 decembrie 2015, cu puțin timp înainte de trecerea în neființă a autorului său.

Pentru a-i cinsti memoria și a-i păstra spiritul viu, colegii și colaboratorii s-au întrebat cum ar putea salva capitalul de cunoștințe și inteligență colectivă, existent în „Carnet de notes”. Și așa a apărut „Bertrand par Calenge...”. (Iată, în cele ce urmează, cum au structurat autorii cărții intervențiile și comentariile de pe blog.)

Capitolul 1. De la oferta documentară la activitatea bibliotecarului

Colecția este subiectul central al scrierilor lui Bertrand Calenge. Cele 36 de intervenții referitoare la acest subiect ar putea fi citite – după opinia lui Jérôme Pouchol – ca texte separate cu o importanță științifică marcantă.

Bertrand Calenge considera activitatea bibliotecii ca o paletă de servicii oferite publicului, colecțiile însele putând constitui un serviciu. Dintre temele abordate pot fi amintite: circulația documentelor în rețea plecând de la catalog, suportul de lectură oferit publicului, digitizarea colecțiilor de patrimoniu, oferta și cererea, dezerbajul. Concluzia la care ajungea autorul blogului era aceea că tocmai colecția este locul conflictelor și al angoaselor.

Renaud Aïoutz consideră că Bertrand Calenge este întruchiparea biblioteconomiei prin claritatea și calitatea ce se regăsește în scrierile sale și se declară impresionat de modestia de care dădea dovadă specialistul, de dialogul pe care îl practica, de dorința de comunicare, de aflare în permanență a unor păreri și impresii ale tinerilor. Blogul nu a fost scris dintr-un *turn de fildeș*, iar autorul a dezbătut crizele prin care profesia a trecut de-a lungul anilor, permițând o comunicare dinamică. Interesantă rămâne selecția intervențiilor și a comentariilor de pe blog, ca suport al sintezei realizate de coautorii lucrării.

Capitolul 2. Serviciu, loc, flux, statistici, contabilizare

Fără a fi sclavul statisticilor, Bertrand Calenge considera că acest tip de contabilizare este de mare ajutor în luarea deciziilor. Luciditatea a fost, de altfel, trăsătura care l-a caracterizat în întreaga sa carieră. De luciditate a dat dovadă în toate intervențiile sale de pe blog, în toate comentariile și

afirmațiile făcute. În ciuda faptului că avea o cultură vastă și o experiență bogată și știa să își gestioneze competențele, dorea mereu confirmarea sau păreri contrarii. Știa că nu știe suficient, trăsătura specifică intelectualilor, alături de modestie și de dorința unei comunicări permanente.

Dacă înainte de apariția Internetului, comunicarea se realiza prin intermediul telefonului și al curierului tradițional, în ultima perioadă, mesageria electronică și blogul au devenit modalități rapide de comunicare. Selecția intervențiilor făcută de coordonatorii volumului abordează o varietate de statistici și contabilizări, pune o serie de întrebări privind modul în care sunt prezentați în statistici utilizatorii neînscriși – mai exact cum nu se regăsesc –, cum se calculează taxele de bibliotecă, cum sunt prezentate în statistici, vizitele virtuale etc.

Biblioteca trebuie reinventată pentru ca publicul să se simtă în această instituție, ca la el acasă. Un concept mult discutat este acela al bibliotecilor-cluburi, mai exact al acelor spații cu calculatoare puse la dispoziția publicului, care nu pot fi numite biblioteci, nefiind nevoie de bibliotecar.

Atât Joëlle Muller cât și Alain Caraco analizează în acest capitol discuțiile specialiștilor în ceea ce privește impactul împrumutului de documente asupra comunității deservite. Discuțiile privind statisticile și analiza celor patru mari teme abordate pe blog: evaluarea, publicul, politicile documentare, profesia reflectă modul în care specialiștii francezi încearcă să înțeleagă și să omagieze personalitatea lui Bertrand Calenge, așa cum apare ea în dialogul viu de pe blog.

Capitolul 3. Reinventarea bibliotecarului

În acest capitol, Dominique Lahary afirmă și demonstrează ideea conform căreia Bertrand Calenge este un formator, prin lucrările sale, adevărate instrumente de formare și autoformare. Și blogul se înscrie pe aceeași linie, într-o formă reflexivă, interogativă. Pentru că formarea înseamnă dobândirea de competențe utile meseriei.

În egală măsură, se pune problema definirii profesiei la nivel social. Pentru a avea un statut și un loc bine determinat în societate, o profesie are nevoie de competențe care se dobândesc prin diferite modalități de formare profesională: de bază, specializări, formare continuă. Comunitatea profesională trebuie să fie organizată în asociații, să aibă publicații și resurse profesionale și științifice pentru învățare și perfecționare, să organizeze manifestări profesionale și științifice, să aibă un referențial național al profesiei (probleme enunțate și dezvoltate și în articolul semnat de prof. univ. dr. Elena Tîrziman, intitulat „*Bibliotecarul – o profesie cu un statut redefinit în secolul XXI*” și apărut în nr. 7 / 2018 al revistei „*Biblioteca*”).

Biblio-fr, lista de discuții a bibliotecarilor și documentariștilor francofoni, a activat în perioada 1993-2009. Dacă la început erau înscrise 30 de persoane, numărul acestora a ajuns la final la 17.770. Moderată de Herve Le Crosnier, lista de discuții a fost de un real ajutor bibliotecarilor. Personal, am fost invitată să particip în 1998, ca membru abonat, la prima întâlnire de tip «rencontres de Biblio-fr». Intervenția mea a avut loc în cadrul mesei rotunde de final – *Bibliothèques sans Frontières* – unde s-au prezentat diferite experiențe în informatizare și s-a discutat despre importanța apariției Internetului. La întrunire au mai

participat și un fost ministru canadian al comunicațiilor și un cadru didactic din Senegal. Lucrarea prezentată de mine a vizat experiența Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu” din Iași – studiu de caz pentru bibliotecile din fostele țări comuniste. Cu acest prilej s-a remarcat și decalajul dintre biblioteci care începuse să-și spună cuvântul.

După anul 2000, blogul a devenit o modalitate mai comodă și mai rapidă de comunicare și publicare, de schimb de păreri și impresii. O dată cu apariția Web 2.0, s-a făcut trecerea de la o lume închisă a cataloagelor, la un univers nesfârșit al lumii digitale, iar bibliotecarii trebuie să fie interesați de noile instrumente și tehnologii de informare și comunicare. Datoria bibliotecarului față de publicul de pe Internet este de a se reinventa.

Profesia a suferit o transformare spectaculoasă, glisând de la domeniul umanist, la domeniul socio-tehnic, devenind o profesie de sinteză. Competențele biblioteconomice, de știința informării, de comunicare, TIC, limbi străine, dar și cunoștințele solide din cele mai diverse domenii sunt necesare oricărui bibliotecar. După anul 2000, bibliotecarii nu mai sunt preocupați de criza financiară, ci de proiectele de digitizare a fondului patrimonial lansate de Google.

Capitolul 4. „Carnet de notes” în context: de la *Biblio-fr* la *Infoblogosferă*, lanț cu canale multiple

O comunitate profesională nu se poate informa și capitaliza, nu poate avea doctrină și organiza dezbateri numai pe suportul tradițional de hârtie. Dacă până la apariția sporturilor electronice, lucrările congreselor, ale zilelor de studiu, ale colocviilor și reuniunilor profesionale erau publicate doar pe hârtie, în publicația Asociației Bibliotecarilor din Franța, „*Bulletin d'information*”, după 1991, poșta electronică a trecut pe primul loc. Lista de discuții *Biblio-fr* a făcut trecerea de la hârtie la suportul electronic, la blog și la pagina de Facebook. Internetul a transformat relația personală cu informația, actualitatea, nevoia de răspunsuri rapide, datorată și diversificării publicului. Mediul electronic dă autonomie utilizatorilor, dar bibliotecarul oferă răspunsuri personalizate, îi ajută în mod concret pe utilizatori. Internetul selecționează conținutul și rentabilizează publicitatea la nivel planetar, dar bibliotecile vizează serviciile dedicate unei comunități bine definite. Nucleul profesiei de bibliotecar rezidă în furnizarea de servicii către o populație anume, Internetul este doar unul dintre aceste servicii. De aceea bibliotecarii vor dispărea doar odată cu umanitatea însăși.

„*Bertrand par Calenge...*” conține și un parcurs profesional al celui omagiat, parcurs alcătuit și din 16 lucrări², 31 de articole³, patru rapoarte de activitate⁴ care cuprind 33 de ani de experiență și de cercetări din perioada 1982-2015, site-uri⁵.

Am menționat în articol și scrierile lui Bertrand Calenge, pentru cei interesați. Părerea mea este că lucrările sale sunt și rămân de referință pentru structurile infodocumentare.

Volumul se încheie cu o contabilizare a intervențiilor organizate tematic și cronologic. Interesant rămâne modul în care a fost gândită cartea, combinând observațiile pe suport tradițional ale coautorilor cu intervențiile pe suport electronic. Modul realizării acestui volum – aș încerca să afirm, o premieră în literatura de specialitate – demonstrează

că Bertrand Calenge a format specialiști care știu să scrie, să sintetizeze, să publice. Comunicarea și cooperarea sunt două dintre competențele necesare muncii în bibliotecă și nu numai. Se poate remarca faptul că în multe dintre lucrările sale, Bertrand Calenge a lucrat în echipă, a coordonat. Modestia de care a dat dovadă l-a determinat să asculte, o atitudine foarte importantă, atât pentru o structură infodocumentară, cât și în activitatea de formator.

Bertrand Calenge rămâne unul din marii specialiști ai perioadei de tranziție de la biblioteca tradițională la cea informatizată, cu tot ce presupune acest lucru, de la modul de organizare a unei structuri infodocumentare, la întocmirea și circulația documentelor și a informațiilor, la serviciile oferite unui public diversificat, la schimbarea mentalităților cititorilor și bibliotecarilor.

Interesant ar fi ca lista de discuții a bibliotecarilor români *Biblos* să fie analizată în evoluția sa de mai bine de zece ani și să existe un blog care să reflecte frământările și problemele cu care se confruntă structurile infodocumentare.

Note:

1. *Calenge par Bertrand, parcours de lecture dans le Carnet d'un bibliothécaire: du blog au book*, sous la direction scientifique de Jérôme Pouchol, préface de Martine Poulain. [En ligne]. Villeurbanne: Presses de l'Enssib, 2018, p. 7.

2. Association des archivistes, bibliothécaires et documentalistes francophones de la Caraïbe. *Index des vedettes-matières, liste des indices géographiques utilisables pour le fonds antillais des bibliothèques publiques*, rédigé par Bertrand Calenge. Fort-de-France: Bibliothèque centrale de prêt de la Martinique, 1982. CALENGE, Bertrand. *Le service de télédocumentation de la bibliothèque centrale de prêt de Saône-et-Loire: aspects d'une politique de la demande dans une bibliothèque publique*. Charnay-les-Mâcon: Bibliothèque centrale de prêt, 1987. CALENGE, Bertrand (dir.) ; DOUBROFF, Olivier. *Bibliothèques intercommunales*. [Charnay-les-Mâcon]: Conseil général de Saône-et-Loire, Bibliothèque centrale de prêt, 1988. CALENGE, Bertrand. *Les politiques d'acquisition: constituer une collection dans une bibliothèque*. Paris: Éditions du Cercle de la librairie, 1994, coll. Bibliothèques. Association des responsables des bibliothèques et centres de documentation universitaires et de recherche d'expression française (dir.), CALENGE, Bertrand ; DELORM, Silvie ; SALAÛN, Jean-Michel et SAVARD, Réjean (éd.). *Diriger une bibliothèque d'enseignement supérieur*. Sainte-Foy (Québec): Presses de l'université du Québec, 1995, coll. Gestion de l'information. Association des directeurs de bibliothèques départementales de prêt, CALENGE, Bertrand (dir.). *Bibliothèques départementales de prêt: 50 ans d'aménagement culturel du territoire*. Bourg-en-Bresse: Association des directeurs de bibliothèques départementales de prêt, 1997. CALENGE, Bertrand. *Accueillir, orienter, informer: l'organisation des services aux publics dans les bibliothèques*. Paris: Éditions du Cercle de la librairie, 1999 [1re éd. 1996], coll. Bibliothèques. CALENGE, Bertrand. *Conduire une politique documentaire*. Paris: Éditions du Cercle de la librairie, 1999, coll. Bibliothèques. LETURCQ, Sandrine ; CALENGE, Bertrand (éd.) ; KUPIEC, Anne (préf.). *Les médiateurs en bibliothèque*. Villeurbanne: Éditions de l'Enssib, 1999. CALENGE, Bertrand (dir.). *Bibliothécaire,*

quel métier? Paris: Éditions du Cercle de la librairie, 2004, coll. Bibliothèques. CALENGE, Bertrand. *Les petites bibliothèques publiques*. Paris: Éditions du Cercle de la librairie, 2005 [1re éd. 1993], coll. Bibliothèques. *Bibliothèques municipales en Rhône-Alpes: des acteurs culturels au service de la population*. Étude conduite par l'Agence Rhône-Alpes pour le livre et la documentation, la Direction régionale des affaires culturelles, la Région Rhône-Alpes, et la Bibliothèque municipale de Lyon, rédigée par Bertrand Calenge, ARALD, 2006. CALENGE, Bertrand. *Bibliothèques et politiques documentaires à l'heure d'Internet*. Paris: Éditions du Cercle de la librairie, 2008, coll. Bibliothèques. CALENGE, Bertrand (dir.). *Mettre en œuvre un plan de classement*. Villeurbanne: Presses de l'enssib, 2009, coll. La Boîte à outils; 18. GALAUP, Xavier (dir.), contributions de Noëlle Balley, Bertrand Calenge, Thomas Chaimbault, et al. *Développer la médiation documentaire numérique*. Villeurbanne: Presses de l'enssib, 2012, coll. La Boîte à outils; 25. CALENGE, Bertrand. *Les bibliothèques et la médiation des connaissances*. Paris: Éditions du Cercle de la librairie, 2015, coll. Bibliothèques.

3. CALENGE, Bertrand ; UNTERSTELLER, Marguerite-Marie. Deux BCP parmi d'autres. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 1985, n°3-4, p. 228-233. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Les bâtisseurs de pyramides: le service de télédocumentation de la BCP de Saône-et-Loire. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 1987, n°6, p. 490-501. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Acheter des livres ... Le bibliothécaire et son approvisionnement. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 1989, n°5, p. 402-406. [En ligne]. CALENGE, Bertrand ; DOUBROFF, Olivier. La décentralisation: du dépôt à la bibliothèque intercommunale. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 1990, n°1, p. 33-44. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. L'informatisation d'une bibliothèque centrale de prêt: peut-on parler de spécificités? Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 1990, n°3, p. 206-216. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Dans la forêt des bibliothèques. Dans *Esprit*, 1991, mars-avril, p. 83-95. CALENGE, Bertrand. Les bibliothèques centrales de prêt: dix années de mutations. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 1992, n°4, p. 24-34. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Réseaux à facettes: les établissements au cœur des flux bibliographiques et documentaires. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 1992, n°5, p. 12-23. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. L'institut national de formation des bibliothécaires ... tambour battant! Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 1993, n°6, p. 66-69. [En ligne]. CALENGE, Bertrand ; PASTOR, Jean-Louis. Statuts, fonctions et organigrammes: réflexion sur les métiers des bibliothèques. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 1994, n°4, p. 32-45. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Un outil de gestion des collections: les cotes de libre accès. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 1994, n°6, p. 14-20. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Espace et collections: un espace documentaire renouvelé et géré dans la durée. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 1995, n°3, p. 21-26. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. À quoi former les bibliothécaires, et comment? Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 1995, n°6, p. 39-48. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Les bibliothécaires d'État: naissance d'un corps. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 1997, n°6, p. 40-51. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Peut-on définir la bibliothéconomie? Essai théorique. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*,

1998, n°2, p. 8-20. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Les bibliothécaires au cœur des évolutions professionnelles. Dans *Bulletin d'informations de l'ABF*, 1998, n°180, p. 11-14. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Poldoc: la recherche sur les outils des politiques documentaires. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 2000, n°1, p. 125-126. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. La collection entre offre et demande? Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 2001, n°2, p. 40-48. [En ligne]. CALENGE, Bertrand ; LE SAUX, Annie. Information et lecture: droits de l'usager et service public. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 2001, n°5, p. 105-109. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. À la recherche de l'interdisciplinarité. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 2002, n°4, p. 5-13. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Les BM à la recherche de leurs usagers. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 2003, n°1, p. 88-90. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Publics nomades, bibliothèque familière: enquêtes sur le public de la bibliothèque municipale de Lyon. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 2003, n°6, p. 67-72. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Peut-il exister une recherche bibliothécaire? Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 2005, n°2, p. 50-57. [En ligne]. CALENGE, Bertrand ; DI PIETRO, Christelle. Le Guichet du Savoir: répondre aux demandes de contenus. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 2005, n°4, p. 38-42. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Quand peut-on établir qu'une bibliothèque dispose d'une politique documentaire. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 2006, n°1, p. 18-23. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Du comment au pourquoi: connaître les publics de la bibliothèque municipale de Lyon. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 2006, n°6, p. 47-53. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Sciences et techniques: le versant obscur des bibliothèques publiques. Dans *Bibliothèque(s)*, 2007, n°34-35, p. 22-27. [En ligne].

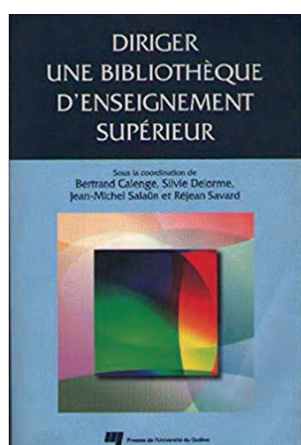
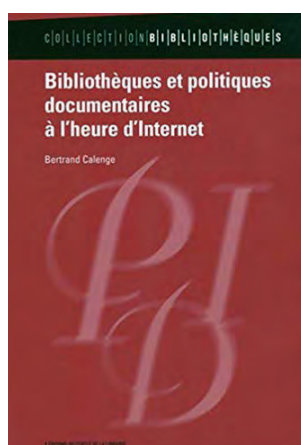
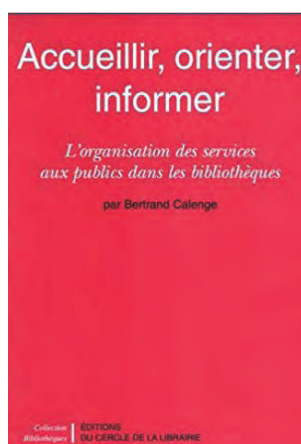
CALENGE, Bertrand. Quels tableaux de bord? Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 2008, n°3, p. 35-38. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Le pourquoi du comment: censure et politique d'acquisition. Dans *Bibliothèque(s)*, 2008, n°41-42, p. 14-18. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Le nouveau visage des collections. Dans *Bulletin des bibliothèques de France*, 2010, n°3, p. 6-12. [En ligne]. CALENGE, Bertrand. Les bibliothèques et le genre: quand la polémique s'installe. Dans *Bibliothèque(s)*, 2014, n° 77, p. 30-33. [En ligne].

4. *Enquête sur la fréquentation des bibliothèques du réseau de la ville de Lyon* (2002), mars 2003. [En ligne]. *Les publics des manifestations culturelles à la Bibliothèque municipale de Lyon*, février 2005. [En ligne]. *Enquête sur la fréquentation des bibliothèques du réseau de la ville de Lyon* (2005), mars 2006. [En ligne]. *Enquête de fréquentation sur les visiteurs du réseau de la Bibliothèque municipale de Lyon et leurs pratiques - novembre 2008: rapport d'analyse*, mai 2009. [En ligne].

5. *Sites web Poldoc, site du Groupe de recherche bibliothéconomique appliquée aux outils des politiques documentaires*, Poldoc, fondé par Bertrand Calenge en 1999. *Le site Poldoc est hébergé et soutenu par l'Enssib*. [En ligne]. *Carnet de notes, blog personnel de Bertrand Calenge*, créé le 17 juillet 2008 et clôturé le 11 décembre 2015. [En ligne]

Bibliografie:

1. Calenge par Bertrand, parcours de lecture dans le Carnet d'un bibliothécaire: du blog au book, sous la direction scientifique de Jérôme Pouchol, préface de Martine Poulain. [En ligne]. Villeurbanne: Presses de l'Enssib, 2018. Disponible Internet la adresa <http://www.enssib.fr/presses/catalogue/calenge-parbertrand-parcours-de-lecture-dans-le-carnet-dun-bibliothecaire>.

RECENZIE

Sub semnul binelui suprem

GORMAN, Michael. *Our Enduring Values Revisited: Librarianship in an Ever-changing World*. Chicago: American Libraries Association, 2015.

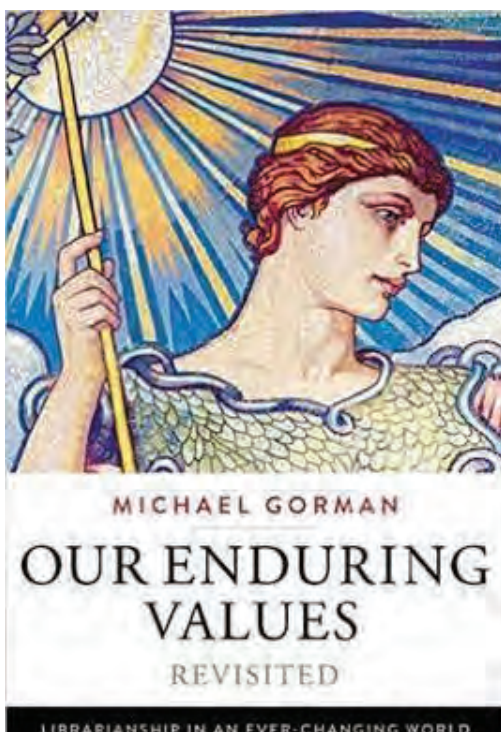
drd. Luminița GRUIA, bibliotecar
Biblioteca Națională a României. Biroul Referințe Bibliografice
e-mail: luminița.gruia@bibnat.ro

După câteva mii de ani de existență, de la începuturile scrisului în piatră, pe pergament sau pe hârtie și până la formatul digital – biblioteca, această instituție pe care omul a simțit nevoia s-o inventeze pentru a se păstra pe sine, cu tot ce a acumulat în lungul drum al cunoașterii lumii în care trăiește, pare că este pusă sub semnul întrebării.

Tot mai multe voci îi prevestesc iminenta dispariție, unii cu entuziasmul stărnit și întreținut de tehnologia digitală și de omnipotentul Internet, alții cu îngrijorare întemeiată, dată fiind multitudinea de incertitudini privind modul în care omul mai poate organiza și păstra cunoașterea într-o lume „cu capul în jos”.

Într-o lume marcată de relativismul valorilor, de eficiența economică, de scăderea bugetelor, este responsabilitatea bibliotecarilor să aducă argumente împotriva celor care minimizează rolul bibliotecilor și le poziționează la periferia sistemului cunoașterii, considerându-le învechite, depășite, sau pur și simplu inutile în noua paradigmă a informației, propunând transformarea lor în alte tipuri de instituții (hackerspaces, makerspaces, centre comunitare, mall-uri culturale etc.), ajungând până la desființarea lor.

Un veteran al bibliotecilor și al științei bibliotecilor, cu o experiență de peste 50 de ani – a coordonat departamentul de servicii de bibliotecă la Biblioteca Henry Madden (Universitatea de Stat a Californiei, Fresno), a fost președinte al ALA (American Library Association) între 2005 și 2006, primul editor al AACR (Anglo-American Cataloguing Rules), al ediției a doua (1978) și al ediției revizuite (1988) –, dar și unul dintre gânditorii importanți de astăzi în domeniu, Michael Gorman a publicat mai multe cărți și articole în care discută despre rolul bibliotecii în societate, despre relația dintre bibliotecă și tehnologie și despre impactul acesteia din urmă asupra serviciilor de bibliotecă, despre profesie și învățământul de specialitate ș.a.

Ideile sale privind locul esențial al bibliotecii în societate pentru prezervarea, transmiterea și dezvoltarea cunoașterii, pentru accesul democratic la informație, apologia cărții tipărite, opiniile sale rezervate asupra rolului tehnologiei, pe care o consideră un instrument, și nu un scop în sine, viziunea sa asupra educației bibliotecarilor cu scopul de a dobândi un nucleu de competențe specifice profesiei îl fac să fie considerat, de cei mai mulți, un conservator și un tradiționalist.

Preocuparea pentru viitorul bibliotecii, analizat din mai multe perspective – culturală, socială, economică, tehnologică, – este o constantă a cărților sale, de la *Our Singular Strengths: Meditations for Librarians* (Punctele noastre forte proprii: cugetări pentru bibliotecari) (1997), *Technical Services Today and Tomorrow* (Serviciile tehnice de astăzi și de mâine) (1998), *Our enduring values: librarianship in the 21st century* (Valorile noastre perene: biblioteconomia în secolul XXI) (2000), *The enduring library: technology, tradition, and the quest for balance* (Biblioteca perenă: tehnologie, tradiție și căutarea echilibrului) (2003) până la *Our enduring values revisited: Librarianship in an ever-changing world* (Valorile noastre perene revizuite: biblioteconomia într-o lume mereu în schimbare) (2015).

După ce, în anul 2000, cartea lui Michael Gorman, *Our enduring values: librarianship in the 21st century*, era premiată în 2001 cu ALA Highsmith Award pentru cea mai bună lucrare în domeniul biblioteconomiei, 15 ani mai târziu – o perioadă marcată de schimbări majore, determinate în mare măsură de evoluția tehnologiei informației și a comunicațiilor, schimbări care pun în discuție însăși existența bibliotecii – autorul revine cu o ediție revizuită și adăugită care încearcă

să răspundă unor întrebări des întâlnite în spațiul public, atât în rândul specialiștilor, cât și al publicului larg: Cât de relevante mai sunt bibliotecile acum, în secolul XXI, în plină revoluție digitală? Mai este nevoie de biblioteci? Bibliotecile vor dispărea?

Răspunsul autorului este o demonstrație de susținere a bibliotecii, iar în argumentația sa face apel la valorile perene intrinseci ale bibliotecii, cele care au făcut ca biblioteca să reziste de-a lungul timpului, în ciuda tuturor schimbărilor sociale, economice, tehnologice, din societatea umană, cele care îi asigură necesitatea și unicitatea între celelalte instituții create de om.

Pentru a putea evalua în mod coerent biblioteca, atât în prezent, cât și în viitor, Michael Gorman pornește prin a construi un sistem de referință, ceea ce presupune identificarea unui sistem de valori ale bibliotecii, adică acele elemente fundamentale, semnificative, persistente, împărtășite la nivelul comunității sau al societății.

Autorul face o analiză a bibliotecii în societatea secolului XXI, atât din perspectivă istorică, recurgând la câteva modele propuse de gânditori ai științei bibliotecii – de la celebrele legi ale lui Ranganathan, la epistemologia socială a lui Jesse Shera, care propunea lărgirea domeniului științei bibliotecilor pentru a cuprinde tot ceea ce se referă la natura cunoașterii și la modalitățile sale de înregistrare, prezervare și transmitere în societate, la declarația de principii a lui Samuel Rothstein, care definea un set de valori și abilități specifice biblioteconomiei, și până la taxonomia valorilor lui Lee W. Ficks (profesionale, generale, personale) – dar și din perspectiva schimbărilor pe care le aduce revoluția tehnologică, punând în discuție diversele tendințe extreme în ceea ce privește redefinirea bibliotecii.

Valorile pe care le definește Gorman sunt acele principii și idealuri pe care se întemeiază biblioteca și care determină toate acțiunile sale, pentru a-și păstra sensul în societate și pentru fiecare individ în parte. Aceste valori fac ca bibliotecile să rămână și astăzi vitale pentru păstrarea cunoașterii umane, dar și pentru menținerea discursului raționalist critic, care este esențial în dezvoltarea umanității: 1. *Administrarea patrimoniului [Stewardship]*; 2. *Serviciile*; 3. *Libertatea intelectuală*; 4. *Raționalismul*; 5. *Alfabetizarea și învățarea*; 6. *Echitatea de acces*; 7. *Confidențialitatea*; 8. *Democrația*; 9. *Binele suprem*.

Fiecare dintre valorile enunțate este discutată pe larg în câte un capitol dedicat, urmărind o structură de examinare – semnificația termenului, relația dintre respectiva valoare și bibliotecă, modul în care se manifestă în bibliotecă și în profesia de bibliotecar – și evidențiind noile realități determinate de evoluția tehnologică și problemele dificile care așteaptă soluții.

Prima dintre aceste valori, care se referă la responsabilitatea prezervării și a transmiterii în stare bună a patrimoniului cultural [*Stewardship*], este valoarea cheie, unică, pe care n-o mai are nicio altă instituție (pentru cunoașterea scrisă înregistrată). În plus, ea cuprinde și responsabilitatea față de profesia de bibliotecar și față de bibliotecă, de a le promova valorile și practicile și de a câștiga respectul societății.

Misiunea de a prezerva și transmite moștenirea culturală generațiilor viitoare devine cu atât mai dificilă astăzi, când o parte semnificativă a acesteia este creată în format digital, ridicând probleme complicate de organizare, arhivare și prezervare pe termen lung, atât din punct de vedere logistic, cât și financiar. Stabilitatea formatului tipărit și standardizarea

procesului de tipărire au creat un climat intelectual bazat pe încrederea dintre autor, editor și cititor, care în mediul digital nu mai sunt garantate, date fiind fluiditatea și lipsa de stabilitate care îl caracterizează. Astfel, cea mai bună soluție de păstrare a resurselor create în format digital este, în opinia lui Gorman (cu care sunt întru totul de acord), tipărirea lor pe hârtie neacidă, în mai multe exemplare, distribuite către mai multe biblioteci din lume.

Nu în ultimul rând, Gorman este un critic acerb al modului în care au evoluat programele de învățământ în domeniul biblioteconomiei și științei informării (respinge, ca fiind total inadecvată, denumirea de știință a informării și de excesiva atenție acordată tehnologiei în programele de studii) și militează pentru dobândirea competențelor fundamentale ale științei bibliotecilor.

Cea de-a doua valoare este reprezentată de *Servicii*. Biblioteca este o profesie definită prin servicii – de la serviciile de procesare care asigură accesul utilizatorilor la informație, până la cele de referințe, de interacțiune directă cu utilizatorii – a căror calitate trebuie îmbunătățită permanent prin găsirea echilibrului perfect între componenta tehnologică și cea umană. Gorman consideră că toate politicile și practicile biblioteconomice trebuie să includă valoarea etică a serviciilor, dată fiind misiunea bibliotecii de a servi fiecare om în parte, comunitățile și societatea, „acționând idealist în vremuri materialiste”.

Libertatea intelectuală este un principiu în care bibliotecile cred prin însăși misiunea lor de a oferi acces liber la cunoaștere și informație și, prin urmare, ele luptă împotriva oricărui tip de cenzură. În complet acord cu decizia ALA privind combaterea filtrelor de conținut, Gorman critică accesul cenzurat la informația online în cadrul bibliotecilor.

Raționalismul este o valoare intrinsecă a bibliotecilor, care cred, mai presus de toate, că omul devine mai bun prin cunoaștere, iar modul în care bibliotecile organizează cunoașterea se bazează pe principiul raționalității. Instrumentele și tehnicile sale sunt rezultatul gândirii raționale; formarea utilizatorilor pentru folosirea resurselor bibliotecii și a resurselor externe pentru a găsi informațiile relevante este, de asemenea, un demers rațional.

Alfabetizarea și învățarea sunt două concepte strâns legate, în procesul de dezvoltare a minții omului, iar lectura are un rol esențial aici. Alături de școală, bibliotecile au o contribuție importantă în dezvoltarea programelor de promovare și încurajare a lecturii. Gorman consideră că tehnologia nu poate furniza o alternativă viabilă la lectura textelor complexe – e.g. alfabetizarea vizuală, alfabetizarea digitală sau alte tipuri –, iar cel mai bun mod de codificare și transmitere a cunoașterii este textul scris, care nu poate fi înlocuit prin imagine, de orice tip ar fi ea.

Echitatea de acces este un element cheie în justiția socială, prin care se asigură dreptul oricui de a avea acces la resursele și serviciile bibliotecii, de a beneficia de asistență pentru utilizarea optimă a acestora și de a obține cele mai relevante resurse, în mod gratuit, pe cât posibil. Dintre factorii care pot limita egalitatea de acces, la nivel individual, instituțional și societal, Gorman amintește sărăcia, dizabilitățile, nivelul educațional, nivelul competențelor digitale, decalajul digital, amplasarea bibliotecii, disponibilitatea bibliotecarilor, sistemul de învățământ, mediul politic, finanțarea inadecvată a bibliotecilor.

Confidențialitatea datelor personale derivă din dreptul fiecărui individ la intimitate, un drept natural, recunoscut încă

de la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Dezvoltarea tehnologiei digitale a produs o invazie a intimității individuale, iar problema protecției datelor personale este un subiect important al reglementărilor guvernamentale. Relația dintre utilizatori și bibliotecă se bazează pe încredere, iar bibliotecile trebuie să aibă politici în privința confidențialității datelor personale.

Democrația reprezintă pentru bibliotecă, atât un context social-politic, cât și un set de valori care se regăsesc în toate activitățile și programele sale. O societate democratică este întemeiată pe idea de educație și cunoaștere pentru toți. Toate valorile și principiile pe care se întemeiază biblioteca sunt democratice, de la libertatea intelectuală și binele comun, la servicii pentru toți și accesul liber la informație și cunoaștere.

O societate fără memorie nu poate funcționa, prin urmare accesul la memoria colectivă pe care îl garantează bibliotecile este esențial pentru democrație. Bibliotecile au misiunea de a combate ignoranța și trebuie să se asigure că cetățenii le privesc ca pe depozite ale ideilor democratice și ca pe instituții fundamentale pentru funcționarea democrației. Internetul și comunicarea online au un rol important în informarea cetățenilor, dar pot fi folosite și ca instrument de propagandă. Bibliotecile trebuie să fie conștiente de avantajele și dezavantajele mediului online, pentru a-și educa utilizatorii să selecteze sursele relevante de informare.

Binele suprem este principiul căruia i se subsumează setul de valori care definesc biblioteca. Acesta include binele fiecărui individ, înainte de toate, binele comunității și binele societății ca întreg. Bibliotecile nu sunt companii care au clienți, ci servicii vitale pentru membrii societății; tehnologia nu este un scop în sine, ci un instrument ce trebuie folosit pentru a facilita accesul neîngrădit la informație și cunoaștere; iar dreptul la binele comun, i.e. bibliotecile, nu trebuie să depindă de bani, de poziția socială sau de orice alt factor de divizare sau de discriminare a oamenilor. Responsabilitatea bibliotecarilor este de a apăra biblioteca, de a o promova, de a-i proclama valorile și valoarea în societate.

Biblioteca este parte a societății, iar schimbările la care a fost și va fi supusă sunt efectul schimbărilor din acea societate. Gorman consideră că bibliotecile au o vocație umanistă, idealistă, în contrast cu societatea materialistă și individualistă contemporană, orientată spre eficiență economică și cultul tehnologiei, care determină o serie de amenințări la adresa bibliotecii. Recesiunea economică, creșterea investițiilor în IT, pericolul digitizării exclusive și posibilitatea pierderii informației digitale, presiunea mediului privat, care are doar rațiuni economice (bazele de date științifice), scăderea abilităților de lectură, înlocuirea cărții tipărite cu informația online sunt unii dintre factorii care conduc la punerea în discuție a importanței bibliotecii în societate.

Fără a fi un entuziast al noilor inovații tehnologice, ci un adept temperat și precaut al folosirii lor în scopul de a face ca biblioteca să fie mai bună pentru oameni, Gorman atrage atenția asupra pericolelor pe care tehnologizarea *per se* le poate aduce – irosirea resurselor, pierderea memoriei colective, izolarea individului etc. De asemenea, demonstrează falsitatea conflictului bibliotecă tradițională – bibliotecă digitală, argumentând că biblioteca tradițională înglobează, așa cum a făcut întotdeauna, noile forme de resurse și noile metode de comunicare a acestora, incluzând aici resursele digitale. Biblioteca exclusiv digitală ar însemna înlocuirea tuturor resurselor și serviciilor cu cele digitale. Cu toate că acceptă beneficiile pe care le aduce o bibliotecă digitală – acces simplu și rapid la informație și cunoaștere – Gorman

argumentează că un mare dezavantaj este lipsa de durabilitate a formatului digital, posibilitatea pierderii acestuia. Urmările pe care le-ar putea avea trecerea la biblioteca exclusiv digitală ar putea fi deosebit de grave: monopolul marilor companii comerciale asupra informației și cunoașterii, știut fiind faptul că acestea nu au nicio responsabilitate în ceea ce privește prezervarea cunoașterii umane; problema copyrightului; distrugerea pieței editoriale; dispariția lecturii; degradarea educației și formarea de indivizi ușor manipulabili. Autorul optează pentru o rețea globală, care să se constituie într-un depozit de cunoaștere și informație, organizat de bibliotecă, și nu pentru un cyberspațiu dezorganizat, haotic.

Bibliotecile trebuie să colaboreze cu celelalte instituții culturale al căror scop este organizarea, prezervarea și transmiterea cunoașterii în toate formele sale de manifestare: arhive, muzee, galerii (GLAM – Galleries, Libraries, Archives, Museums).

Concluzia cărții lui Michael Gorman – o adevărată pledoarie pentru carte, lectură, rațiune, libertate, echitate, democrație – este că, dacă vom ști s-o apărăm, biblioteca va continua să existe întotdeauna, fără ca funcțiile sale esențiale să se schimbe.

Bibliotecile nu vor dispărea „pentru că umanitatea este în egală măsură practică și idealistă. Vom păstra toate formele de înregistrare a cunoașterii, inclusiv cărțile, pentru că sunt folosite. Bibliotecile fac viața și societatea mai bună. Vom include tehnologia în bibliotecă și în viață pentru că au aplicații practice și pentru că, folosită cu măsură, poate îmbunătăți biblioteca reală.” (p. 53).

Cu toate că reflecțiile lui Gorman asupra bibliotecilor se hrănesc din realitățile nord-americane, ele au un caracter universal prin definirea unui sistem de referință al valorilor sale intrinseci, la care se poate raporta orice bibliotecă din lume, indiferent de ce tip ar fi.

Michael Gorman este un susținător al instituției bibliotecii, îndeplinindu-și cu responsabilitate datoria de bibliotecar și de intelectual, de a-i apăra valorile și de a semnaliza posibilele derapaje ce i-ar putea aduce pierderea identității.

Michael Gorman (n. 1941), bibliotecar englez, teoretician al domeniului biblioteconomic, editor și autor de lucrări tratând problematica bibliotecii și a domeniilor conexe, recunoscut mai ales pentru vederile sale tradiționaliste. Printre altele, el afirmă că bibliotecarii pot să evolueze profesional și să sporească succesul instituțiilor din care fac parte, doar acordând întâietate valorilor profesionale de bază.

O influență majoră asupra evoluției sale intelectuale a avut-o S. R. Ranganathan (1892-1972), ale cărui cinci legi ale biblioteconomiei, Michael Gorman le-a dat actualizat, „pentru a face față provocărilor impuse de schimbările sociale și culturale rapide care-i afectează pe utilizatorii bibliotecii și proliferării rapide a tehnologiilor în operațiunile de bibliotecă” (CRAWFORD, W. ; GORMAN, M. *Future Libraries: Dreams, Madness and Reality*, 1995, p. 19).

Îată-le: 1. *Bibliotecile servesc umanitatea.* 2. *Respectă toate formele prin care este comunicată cunoașterea.* 3. *Utilizează în mod inteligent tehnologia pentru a îmbunătăți serviciile.* 4. *Protejează accesul liber la cunoaștere.* 5. *Respectă trecutul și creează viitorul.*

Conform [https://en.wikipedia.org/wiki/Michael_Gorman_\(librarian\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Michael_Gorman_(librarian)) (Redacția)

Mihaela Voinicu. Între slujbă și profesie

Resursa umană reprezintă principalul factor în excelența unei biblioteci. Pe lângă cunoștințele teoretice, un bibliotecar are nevoie de ceea ce se numește „inteligentă cristalizată” (suma noțiunilor și a cunoștințelor deținute) și de așa-numita „inteligentă fluidă” (abilitatea de a vedea în perspectivă și de a folosi logica și capacitatea de învățare în rezolvarea problemelor). În prezent, o problemă reală a bibliotecii este capacitatea redusă de a utiliza în mod optim potențialul de resursă umană existent. Standardele profesionale pe care trebuie să le atingem nu sunt actualizate. Nu există indicatori de lucru privind importanța și complexitatea fiecărui post, care să permită o ierarhie în interiorul instituției. Și, mai ales, nu există nici o legătură concretă între rezultatul evaluării și posibilitățile de motivare a personalului. Autoarea pledează pentru concentrarea eforturilor pe dezvoltarea profesională a bibliotecarilor și pe recunoașterea faptului că ei reprezintă resursa cheie pentru dezvoltarea bibliotecilor.

Cuvinte cheie: biblioteci – resurse umane, bibliotecari – dezvoltare profesională, motivare, viziune

Adriana Simona Danciu. Motivare și motivație profesională în Biblioteca Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu

Motivarea personalului reprezintă o componentă majoră a managementului instituțional, implicând corelarea satisfacerii nevoilor profesionale cu îndeplinirea obiectivelor și a sarcinilor atribuite. Factorii motivaționali sunt elementele care determină o persoană să îndeplinească anumite acțiuni sau să adopte anumite atitudini. Ei pot fi intrinseci (satisfacțiile oferite de natura muncii, interesul față de postul ocupat, cariera, dezvoltarea personală) și extrinseci (recompense bănești, evaluare, promovare, recunoaștere). Factorii motivaționali includ și satisfacția oferită de lucrul în echipă, participarea la proiecte, siguranța locului de muncă, condițiile de muncă adecvate, nivelul de salarizare. Recunoașterea și aprecierea de către superiorii ierarhici a realizării obiectivelor sau punerea în practică a unor idei de către un angajat sunt factori motivaționali importanți. Articolul se concentrează și pe aspectele teoretice și practice ale conceptului de motivare.

Cuvinte cheie: biblioteci – resurse umane, bibliotecari – factori motivaționali, cultură organizațională, teorii motivaționale

Daniela Mihalache, Elena Voinea, Mugurel Costin Dârstaru. Tezaur al lucrărilor statistice românești

Biblioteca „Nicolae Georgescu Roegen” a Institutului Național de Statistică a fost înființată la 12 iulie 1859, iar articolul include o cronologie a principalelor momente ale evoluției bibliotecii. Astfel, din 2003, s-a început modernizarea depozitului de documente al bibliotecii, prin mutarea într-o locație nouă și dotarea cu un sistem nou de arhivare și depozitare. Continuarea automatizării serviciilor reprezintă o prioritate. Seriile statistice constituie una dintre marile bogății ale fondului de documente al Bibliotecii INS. Lor li se adaugă o lungă listă de alte publicații la fel de valoroase: statistici, dicționare statistice, recensăminte generale, recensăminte agricole, anuare statistice și demografice, buletine și serii statistice generale și pe domenii, anchete, metodologii. Sunt prezentate cele mai importante lucrări în funcție de vechime și de conținut, dar și lucrări reprezentative intrate recent în bibliotecă. Sunt prezentate pe larg și câteva dintre valorile documentare bibliofile.

Cuvinte cheie: biblioteci specializate – aniversare, biblioteci specializate – colecții speciale, Biblioteca „Nicolae Georgescu Roegen” a Institutului Național de Statistică – prezentare generală

Aurora Loliceru. Biblioteca Comunală Valea-Mare din Dâmbovița

Biblioteca Comunală Valea-Mare (jud. Dâmbovița) oferă servicii tradiționale și online, adaptându-le permanent la cerințele utilizatorilor moderni. Activitățile desfășurate în cadrul bibliotecii sunt de natură formală, informală și non-formală, utilizatorii fiind cei care propun teme de dezbateri, o noutate în ceea ce privește serviciile oferite. Există multe opțiuni pentru petrecerea timpului

liber în bibliotecă, precum și o gamă largă de servicii și de activități care sprijină procesul de educație și de formare profesională pe întreg parcursul vieții, iar articolul prezintă câteva dintre evenimentele desfășurate în cadrul Bibliotecii Comunale Valea-Mare.

Cuvinte cheie: biblioteci publice, Biblioteca Comunală Valea-Mare (jud. Dâmbovița) – prezentare, proiecte, evenimente

Vicu Cojocaru. Casa de Cultură Oțelu Roșu

În 1960, Consiliul Central al Sindicatelor din R.P.R. a propus construirea de case de cultură, în localitățile cu activitate culturală recunoscută la nivel național și internațional. Printre localitățile care au beneficiat de această hotărâre s-a numărat și orașul Oțelu Roșu, construirea clădirii începând în anul 1961. La inaugurarea din mai 1963, noul Club Muncitoresc avea o suprafață de peste 3.500 metri pătrați, o sală de spectacole, o sală de ședințe, bibliotecă, săli profesionale și spații anexe. Biblioteca a luat ființă tot în 1963. De-a lungul timpului, ea s-a ocupat de culturalizarea cetățenilor, organizând serate literare, prezentări de carte, întâlniri cu diferiți scriitori și editori, expoziții foto și simpozioane. Biblioteca amenajată în incinta Casei de Cultură are două încăperi: sală de lectură și depozit. Fondul de carte avea la început peste 43.000 de volume: beletristică, știință și tehnică, în limbile română, germană, maghiară, franceză și rusă. Articolul oferă și numele tuturor bibliotecarilor care au lucrat de-a lungul anilor aici.

Cuvinte cheie: biblioteci publice – istoric, comunitate, evenimente, aniversări, Biblioteca Orășenească Oțelu Roșu – prezentare generală

Zalina Gabriela Neagu. Unitate și cultură în spațiul românesc

Aniversarea a 100 de ani de la Marea Unire de la 1 decembrie 1918 oferă cercetătorilor prilejul de a cultiva unitatea și demnitatea națională, dar și recunoștința față de cei care au contribuit la comuniunea de neam, credință, limbă și simțire românească. Marea Unire a creat condiții de dezvoltare, fără precedent, a culturii românești. Un rol considerabil în direcția afirmării unității culturale l-au îndeplinit scriitorii și publiciștii, care prin creațiile lor au evidențiat tradițiile, istoria, viața românilor, sentimentul de dragoste față de pământul natal și față de întreaga națiune, și au militat pentru dezvoltarea conștiinței naționale. Eliminarea impedimentelor politice și naționale a îngăduit accesul larg la valorile culturii românești și a oferit posibilitatea afirmării la nivel național și internațional. S-a oferit astfel o imagine complexă asupra capacității de creație a poporului român și asupra modului în care este percepută România în afara granițelor ei, aspecte care au contribuit fundamental la definirea identității naționale.

Cuvinte cheie: Marea Unire din 1918 – istoric, intelectualitate, societate, Biblioteca Academiei Române – colecții speciale

Mihaela Racovițeanu. Publicații din perioada Marii Uniri. Almanahul «Universul» 1920

Perioada de după Primul Război Mondial și unificarea României reprezintă începutul modernității europene și românești. Publicațiile periodice românești au contribuit la progresul societății în general, al poporului și limbii române în special, și au un rol foarte important în consolidarea bazelor democratice ale statului modern. Prezentul studiu are un caracter interdisciplinar prin abordarea din perspectivă biblioteconomică a publicității în presa din perioada Marii Uniri. Obiectivul ține de identificarea în paginile ziarului „Universul” a formelor și a modului de promovare a Almanahului «Universul», periodic anual, util și interesant, având misiunea de a răspândi cultura în rândul maselor. Conținea calendarul anului și materiale științifice, texte literare, curiozități, sfaturi casnice, amuzament, maxime și cugetări redactate într-un limbaj facil pentru a fi accesibil tuturor. Din studiul colecției pe anul 1920 a ziarului „Universului” au rezultat 41 de anunțuri și reclame cu referire la Almanahul «Universul».

Cuvinte cheie: ziarul „Universul” – Almanahul «Universul» – abordare biblioteconomică, Almanahul «Universul» – cercetare – publicitate – perioadă interbelică

Renaldas Gudauskas. O instituție în schimbare într-o lume în schimbare

Biblioteca Națională a Lituaniei „Martynas Mažvydas” aniversază, în 1919, 100 de ani de la înființare. Obiectivul principal al activităților din cadrul bibliotecii vizează gestionarea datelor, informațiilor și cunoștințelor. Din acest motiv, biblioteca a menținut parteneriate de succes cu cele mai importante instituții de stat, companii inovatoare de tip startup, profesioniști ai industriilor creative, organizații neguvernamentale și cele mai cunoscute instituții internaționale. Biblioteca Națională a Lituaniei este în creștere de la finalizarea proiectului de renovare a clădirii sale principale (2008-2016). Din 1996 implementează proiecte ce reunesc biblioteci și alte instituții ale memoriei și sprijină incluziunea digitală a populației lituaniene. Experiența acumulată în urma acestor activități a ajutat lansarea mai multor proiecte importante în 2018, finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională. Sunt oferite și date succinte despre bibliotecă (repere cronologice, sediu, colecții, utilizatori, activități).

Cuvinte cheie: Biblioteca Națională a Lituaniei – aniversare, organizare, colecții, colaborare internațională, obiective

Nicoleta Marinescu. Calenge după Bertrand, drumul lecturii în Carnetul unui bibliotecar: de la blog la carte (*Calenge par Bertrand, parcours de lecture dans le Carnet d'un bibliothécaire: du blog au book*)

Bertrand Calenge (1952-2016), teoretician al domeniului biblioteconomic, este cunoscut în Franța în special pentru activitatea sa în domeniul politicii documentare. Absolvent al Școlii Naționale Superioare de Bibliotecari (Enssib), a participat la înființarea Asociației directorilor de biblioteci departamentale de împrumut, al cărei prim președinte a fost și a coordonat grupul de cercetare Poldoc al Enssib. Colaboratorii lui Bertrand Calenge au decis să elaboreze, în memoria sa, un volum sinteză cu teme abordate, ideile și impresiile consemnate de acesta, de-a lungul timpului, pe blogul personal „*Carnet de notes*” (2008-2015): <https://bccn.wordpress.com/>. Recenzia prezintă, pe capitole, modul în care coordonatorii volumului au structurat intervențiile și comentariile de pe blog. Printre teme abordate se numără colecțiile, circulația documentelor în rețea plecând de la catalog, digitizarea colecțiilor de patrimoniu, cererea și oferta. Interesantă este selecția intervențiilor și a comentariilor de pe blog, făcută pentru volumul omagial.

Cuvinte cheie: Bertrand Calenge (1952-2016) – teoretician francez al domeniului biblioteconomic, biblioteconomie – recenzie

Luminița Gruia. Sub semnul Binelui Suprem. Recenzie: Michael Gorman. *Our enduring values revisited: Librarianship in an ever-changing world* (Valorile noastre perene revizuite: biblioteconomia într-o lume mereu în schimbare)

Michael Gorman (n. 1941), bibliotecar și teoretician englez al domeniului biblioteconomic, recunoscut mai ales pentru vederile sale tradiționaliste. Cu o experiență de peste 50 de ani, Gorman a publicat studii și articole în care discută despre: rolul bibliotecii în societate, relația dintre bibliotecă și tehnologie și impactul acesteia din urmă asupra serviciilor de bibliotecă, profesie și învățământul de specialitate ș.a. Reeditată în 2015, „*Our enduring values: ...*” încearcă să definească valorile fundamentale ale biblioteconomiei moderne: administrarea patrimoniului (stewardship), serviciile, libertatea intelectuală, raționalismul, alfabetizarea și învățarea, echitatea de acces, confidențialitatea, democrația, binele suprem. Fiecare valoare enunțată este discutată în câte un capitol dedicat, urmărind semnificația termenului și relația sa cu bibliotecă și cu profesia de bibliotecar și evidențiind problemele dificile care așteaptă soluții, precum și noile realități determinate de evoluția tehnologică.

Cuvinte cheie: Michael Gorman (n. 1941) – teoretician englez al domeniului biblioteconomic, biblioteconomie – valori fundamentale, recenzie

Mihaela Voinicu. Between job and profession

The human resource is the main factor of excellency in a library. In addition to the theoretical knowledge, a librarian needs what is called “crystallized intelligence” (the sum of the notions and knowledge one holds) and the so-called “fluid intelligence” (the ability to view in perspective and use the logic and learning ability in the problem solving). Currently, a real problem of the library is the reduced ability to optimally use the potential of the existing human resources. The professional standards that are supposed to be achieved are not updated. There are no working indicators on the importance and complexity of each workstation, in order to enable a hierarchization within the institution. And, above all, there is no concrete link between the result of the evaluation and the possibilities of staff motivation. The author advocates focusing the efforts on the professional development of the librarians, and on the recognition that they represent the key resource for library development.

Keywords: libraries – human resources, librarians – professional development, motivation, vision

Adriana Simona Danciu. Motivation and Professional Motivation at the “Constantin Brâncuși” University Library in Târgu-Jiu

The staff motivation is a major component of the institutional management, involving the correlation of the professional needs with the objectives and tasks assigned. The motivational factors are the elements that determine a person to perform certain actions or to adopt certain attitudes. They can be intrinsic (the job satisfaction, the interest for the job, career, personal development) and extrinsic (money rewards, evaluation, promotion, recognition). The motivational factors also include the satisfaction offered by the teamwork, participation in projects, job security, adequate working conditions, level of pay, etc. The recognition and appreciation of the achievement of the objectives by the hierarchical superiors or the implementation of ideas by an employee are important motivational factors. The article also focuses on the theoretical and practical aspects of the concept of motivation.

Keywords: libraries – human resources, librarians – motivation factors, organizational culture, motivation theories

Daniela Mihalache, Elena Voinea, Mugurel Costin Dârstaru. Thesaurus of the Romanian Statistical Works

“Nicolae Georgescu Roegen” Library of the National Institute of Statistics was established on July 12, 1859, and the article includes a chronology of the key moments in the evolution of the library. Thus, from 2003, the modernization of the library’s document repository began, by moving it to a new location and equipping it with a new archiving and repository system. Continuing the automation of the services represents a main priority. The statistical series are one of the treasures of the document collection of the NIS Library. To them may be added a long list of other equally valuable publications: statistics, statistical dictionaries, general censuses, agricultural censuses, statistical and demographic yearbooks, newsletters and general statistical series and by domains, surveys, methodologies. The most important works by age and content are presented, but also representative works recently entered in the library. Some of the bibliophile documentary values are detailed.

Keywords: special libraries – anniversary, special libraries – special collections, “Nicolae Georgescu Roegen” Library of the National Institute of Statistics – overview

Aurora Loliceru. Valea-Mare Public Library (Dâmbovița County)

Valea-Mare Public Library (Dâmbovița County) offers traditional and online services, constantly adapting them to the modern users’ requirements. The activities carried out within the library are of a formal, informal and non-formal nature, the users being the ones who propose the topics of debates, a novelty regarding the services offered by the library. There are many options for leisure in the library, as well as a wide range of services and activities which

supports the education and lifelong learning, and article lists some of the events held within Valea-Mare Public Library.

Keywords: public libraries, Valea-Mare Public Library (Dâmbovița County) – presentation, projects, events

Vicu Cojocaru. House of Culture from Oțelu Roșu Town (Caraș-Severin County)

In 1960, the Central Council of the Trade Unions from the Romanian People's Republic proposed the construction of houses of culture, in localities with cultural activity recognized at national and international level. Among the localities that have benefited from the decision, was also the town of Oțelu Roșu, the construction of the building starting in 1961. At the inauguration in May 1963, the new Workers' Club had an area of over 3,500 square meters, an auditorium, a meeting room, a library, professional rooms and auxiliary spaces. The library was also established in 1963. Over the time, it has been involved in the culturalization of the citizens, organizing literary evenings, book presentations, meetings with various writers and editors, photo exhibitions and symposiums. The library organized within the House of Culture has two rooms: a reading room and a repository room. The book fund started with over 43,000 volumes: literature, science and technology, in Romanian, German, Hungarian, French, and Russian. The article gives the names of all the librarians who have worked here over the years.

Keywords: public libraries – history, public libraries – community, public libraries – events, anniversaries, Oțelu Roșu Town Library

Zalina Gabriela Neagu. Unity and Culture within the Romanian Space

The 100th anniversary of the Great Union from December 1, 1918 offers the researchers the opportunity to cultivate the unity and national dignity, and also the gratitude to those who contributed to the communion of nation, faith, language and Romanian consciousness. The Great Union created the conditions for an unprecedented development of the Romanian culture. A considerable role towards the affirmation of the cultural unity was fulfilled by the writers and publicists, who highlighted, through their creations, the Romanian traditions, history, and life, the love for their homeland and nation, and championed the development of the national consciousness. The elimination of the political and national impediments allowed an wide access to the values of the Romanian culture and has enabled the national and international affirmation. Thus, a complex picture about the creative capacity of the Romanian people and how is Romania perceived beyond its borders, aspects that have fundamentally contributed to the definition of the national identity, was offered.

Keywords: Great Union of 1918 – history, intellectuality, society, Romanian Academy Library – Special Collections

Mihaela Racovițeanu. Publications from the Great Union Epoch. «Universul» (the Universe) Almanac 1920

The period after World War I and the unification of Romania represents the beginning of the European and Romanian modernity. The Romanian periodicals contributed to the progress of the society in general, of the people and the Romanian language in particular, and played a very important role in the strengthening of the democratic foundations of the modern state. The present study has an interdisciplinary character, by addressing the advertising in the press of the Great Union period from a librarianship perspective. The objective is to identify, in the pages of the newspaper “Universul”, the forms and way of promotion of the «Universul» Almanac, an annual, useful and interesting periodical, with the mission to spread the culture among the masses. It contained the calendar of the year and scientific materials, literary texts, curiosities, household tips, fun, aphorisms and quotes rendered in a language accessible to all. The study of the 1920 collection of the “Universul” newspaper resulted in 41 ads referring to the «Universul» Almanac.

Keywords: the “Universul” newspaper – «Universul» Almanac – library science approach, «Universul» Almanac – research – advertising – interwar period

Renaldas Gudauskas. A Changing Institution in a Changing World

The National Library of Lithuania “Martynas Mažvydas” celebrates, in 1919, 100 years of existence. The main objective of the library activities aimed at managing data, information and knowledge. For this reason, the library maintained successful partnerships with the most important state institutions, innovative startup companies, professionals in the creative industries, non-governmental organizations and the best-known international institutions. The National Library of Lithuania is growing since the completion of the renovation project of its main building (2008-2016). Since 1996, the library has implemented projects that bring together libraries and other memory institutions and supports the digital inclusion of the Lithuanian population. The experience gained from these activities helped launching several important projects in 2018, funded by the European Regional Development Fund. Summary data about the library (chronology, headquarters, collections, users, activities) are given.

Keywords: National Library of Lithuania – anniversary, organization, collections, international collaboration, objectives

Nicoleta Marinescu. Calenge par Bertrand, parcours de lecture dans le Carnet d'un bibliothécaire: du blog au book (Calenge by Bertrand, the reading path in the notebook of a librarian: from blog to book)

Bertrand Calenge (1952-2016), theoretician of the library science domain, is known in France especially for his activity in the documentary policy domain. A graduate of the National Superior School for Librarians (Enssib), Calenge participated to the establishment of the Association of the Directors of the Departmental Loan Libraries, whose first president was and coordinated the research group Poldoc of Enssib. To honor his memory, Bertrand Calenge's collaborators elaborated a synthesis volume with the topics addressed, the ideas and impressions recorded by him, over time, on the personal blog “Carnet de notes” (2008-2015): <https://bccn.wordpress.com/>. The review presents, in chapters, how the volume coordinators structured the interventions and comments from the blog. Among the topics addressed there are those about the collections, online document circulation starting from the catalog, digitization of the heritage collections, demand and supply. Interesting is the selection of the interventions and comments from the blog, made for the homage volume.

Keywords: Bertrand Calenge (1952-2016) – French theoretician of the library science domain, library science – book review

Luminița Gruia. Under the Sign of the Supreme Good. Book Review: Michael Gorman. Our enduring values revisited: Librarianship in an ever-changing world

Michael Gorman (b. 1941) is an English librarian and theoretician of the library science domain, best known for its traditionalist views. With an experience of over 50 years, Gorman published studies and articles that discuss the role of the library in the society, the relationship between the library and technology and the impact of the latter on the library services, the professional and specialized education and so on. Reprinted in 2015, “Our enduring values: ...” tries to define the core values of the modern librarianship: stewardship, services, intellectual freedom, rationalism, commitment to literacy and learning, equity of access, privacy, democracy, supreme good. Each stated value is discussed in a dedicated chapter, following the meaning of the term, its relationship with the library and the profession of librarian and highlighting the new realities determined by the technological evolution and the difficult problems awaiting solutions.

Keywords: Michael Gorman (b. 1941) – English theoretician of the library science domain, library science – core values, book review

SUMMARY

EDITORIAL

Between job and profession
Mihaela Voinicup. 1

HIGHLIGHTS ON LIBRARIANSHIP. LIBRARY GUIDELINES

Motivation and Professional Motivation at the “Constantin Brâncuși” University Library in Târgu-Jiu
Adriana Simona Danciu.....p. 2

ON ROMANIAN LIBRARIES

Thesaurus of the Romanian Statistical Works
Daniela Mihalache, Elena Voinea, Mugurel Costin Dârstarup. 4

Valea-Mare Public Library (Dâmbovița County)
Aurora Loliceru.....p. 9

House of Culture from Oțelu Roșu Town (Caraș-Severin County)
Vicu Cojocaru.....p. 10

CULTURAL HERITAGE

Unity and Culture within the Romanian Space
Zalina Gabriela Neagu.....p. 13

Publications from the Great Union Epoch.
 «Universul» (the Universe) Almanac 1920
Mihaela Racovițeanu.....p. 17

LIBRARY ABROAD

A Changing Institution in a Changing World
Renaldas Gudauskas.....p. 19

GUTENBERG’S GALAXY

Calenge par Bertrand, parcours de lecture dans le Carnet d’un bibliothécaire: du blog au book
 (Calenge by Bertrand, the reading path in the notebook of a librarian: from blog to book)
Nicoleta Marinescu.....p. 23

Under the Sign of the Supreme Good. Book Review:
 Michael Gorman. *Our enduring values revisited: Librarianship in an ever-changing world*
Luminița Gruia.....p. 27

IMPORTANT

În anul 2019, periodicul apare doar online, pe site-ul Bibliotecii Naționale a României, în secțiunea „Reviste BNR”. Pentru achiziționarea de numere deja apărute, plata se face în contul Bibliotecii Naționale a României: RO42TREZ7035009XXX014057, TREZORERIE sector 3, București, cod fiscal: 6312079 – București sau în numerar la casieria bibliotecii. Costul unui exemplar este de 12 lei. *Persoană de contact: Adriana Iosif (tel.: 021.3131800).*

Începând cu anul editorial 2010, *Biblioteca: revistă de bibliologie și știința informării* este indexată pe platformele online EBSCO și ProQuest.

ISSN 2668-618X
ISSN-L 1220-3386

9 771220 338686